

(ISSN: 2602-4047)

Ünal, K. & Taşkaya, S.M. (2021). A Comparative Analysis of the 2006 and 2018 Undergraduate Curricula of Primary School Teaching, *International Journal of Eurasian Education and Culture*, 6(14), 2016-2060.

DOI: <http://dx.doi.org/10.35826/ijoecc.468>

Article Type (Makale Türü): Research Article

A COMPARATIVE ANALYSIS OF THE 2006 AND 2018 UNDERGRADUATE CURRICULA OF PRIMARY SCHOOL TEACHING

Kerim ÜNAL

Dr., Mersin University, Mersin, Turkey, kerimunal@mersin.edu.tr
ORCID: 0000-0003-2005-851X

Serdarhan Musa TAŞKAYA

Assoc. Prof. Dr., Mersin University, Mersin, Turkey, serdarhan@mersin.edu.tr
ORCID: 0000-0003-0618-0084

Received: 29.03.2021

Accepted: 19.07.2021

Published: 07.09.2021

ABSTRACT

The last primary school teaching undergraduate curriculum was implemented in the 2018–2019 academic year in Turkey. This study evaluated the renewed 2018 primary school teaching undergraduate curriculum by comparing it with the 2006 primary school teaching undergraduate curriculum implemented until 2018. Document analysis technique, one of the qualitative research techniques, was used. The following results were obtained in the research: The courses in the 2018 curriculum were classified into three major groups as Content Knowledge, General Knowledge, and Pedagogical Knowledge, as is in the 2006 curriculum. The most extensive change in the 2018 curriculum is in elective courses, which cover 25% of the courses in the curriculum. The Council of Higher Education in Turkey increased the percentage of elective courses, on which it had been working for a long time, to adapt to the Bologna Process and succeeded with the 2018 program. A crucial change in the 2018 program is the decrease in course hours. The total course hours, 178 hours in the 2006 curriculum, were reduced to 150 hours in the 2018 curriculum. Besides, it is seen that the hours, terms, content, and names of some courses were changed in the 2018 curriculum. Just as new courses were added to the 2018 curriculum for the first time, so some courses in the 2006 curriculum were removed from the 2018 curriculum. Based on the research results, some suggestions were offered. Based on the results of the research, it has been suggested that the 2018 primary school teaching undergraduate curriculum be revised in line with the opinions of all faculty in this department.

Keywords: Curriculum evaluation, education faculty, primary school teaching, undergraduate curriculum.

INTRODUCTION

Education with all its features is a phenomenon that affects life and is affected by life. For this reason, education has been one of the most significant issues on the agenda in all societies, especially in the last century. Countries are constantly innovating to enhance the quality of education. While some of these innovations are optional, some are mandatory because the education system is dynamic. This structure, like living things, is in constant change. Adapting to this change sometimes becomes mandatory. In Turkey, the public and private institutions emend both quantitative and qualitative adjustments to enhance the quality of education and create a system suitable for the age. One area where this change is observed is teacher training.

Teaching is accepted as the first profession that emerged with the institutionalization of education and the official establishment of learning-teaching relations (Başaran, 1994). Over time, teaching has become a steady profession that the teacher does to make a living (Uçan, 2001). Not everyone can perform the teaching profession, which has moved away from the definition of one who knows to teach what they know to those who do not know, and the governments have made various regulations on the teaching profession. The National Education Basic Law No. 1739 defines the teaching profession in Turkey. According to this law, the teaching profession requires particular expertise only to be gained at the end of specific education (Ataünal, 2000). The source of the teaching profession in Turkey is the faculties of education. To become a teacher, it is obligatory to either graduate from a faculty of education, which provides a four-year education or get a “pedagogical formation” certificate by attending the courses given by the faculty of education to those who graduated from other four-year faculties.

The teacher is undoubtedly in the most crucial position in terms of the quality of education (Yıldırım, 2001) because the teacher is the one who directs learning and organizes the environment and activities to realize learning in the classroom. Although learning is under the student’s control, the teacher is the person planning and guiding the learning experiences for the student (Fidan & Erden, 1994). Teachers conduct their educational activities in line with the curriculum determined by the Ministry of National Education (MoNE).

Some authors (Adler, 1991; Lunenburg & Ornstein, 2000; Oliva, 2009) have defined curriculum. Summarizing the definitions provided by those authors, Demirel (2015, p. 4) defines the curriculum as “the mechanism of learning experiences provided to the learner through planned activities at school and outside of school.” In this sense, the curriculum is the primary source for teachers to conduct classes. All academic activities should be organized and implemented in line with this source. Nevertheless, when the curriculum is insufficient for the country’s needs or when it is distant from the developments in the world, revisions or changes are sometimes inevitable. Before these revisions or changes, a draft version of the curriculum is prepared via the collaboration of curriculum development specialists and other specialists in the field. Then, the opinions and suggestions of the stakeholders are taken on the draft version and necessary improvements are done. Later, the curriculum goes

to the trailing and revising stage. When the trailing stage is a success, the new curriculum is implemented (White, 1988, Oliva, 2009, Demirel, 2019).

In teacher training programs, a continuous curriculum development study should be conducted in parallel with the developments and changes in the world (Türkoğlu, 2005). After transferring teacher training duty to universities, the Council of Higher Education (CoHE) made crucial changes in undergraduate curricula in the faculties of education in 1997 and 2006 (YÖK, 2018). The Council of Higher Education made the most recent changes in the undergraduate curricula in 2018. This change can be considered radical since it was made in the course names, contents, and hours. However, it cannot be said that the program makers received a comprehensive opinion on this issue from the academicians and other program development experts who will implement the program before and after the program.

There are 97 faculties of education, training teachers in 25 branches in Turkey by the year of 2021. Among these, the primary school teaching undergraduate program implemented in 84 universities has the highest number of students (YÖK, 2021). Primary school teachers in Turkey attend all classes in primary school, from grades 1 to 4, except for Religious Culture and Moral Knowledge and Foreign Language courses. Especially in rural areas, when there are no branch teachers, classroom teachers conduct these two courses. Classroom teachers currently working in Turkey graduated from schools at different levels, but today, primary school teaching has become a profession open only to graduates of the primary school teaching department of education faculties.

Primary school is an educational institution where individuals gain the habits and skills fundamental to survive and the knowledge and skills required to be good citizens and acquire the necessary knowledge to continue in a higher education institution (Erdem, 1998). Therefore, primary school is a significant step in the education system and personal development of individuals. Thus, primary school teachers serving at this level should be equipped with certain competencies specific to the field. Therefore, the quality of their education before starting their duty is vital; however, there are some problems in training teachers in general and in education faculties in particular.

Increasing the quality of education primarily depends on identifying the problem and providing a suitable solution to this problem (Ünal, 1991). Küçükahmet (2007), Akdemir (2013) and Doğanay et al. (2015) state that one reason for the problems in pre-service teacher education is the inadequacies in terms of quantity and quality in the courses in undergraduate programs.

“Today, teacher education programs aim at pre-service teachers to construct knowledge effectively, but most of the information presented to pre-service teachers in pre-service teacher education is insufficient because it does not provide a practical learning environment and the functions expected from teacher education programs cannot be entirely fulfilled” (Karadağ and Akkaya, 2013, p. 40).

Much research has been conducted on the 2006 primary school teaching undergraduate curriculum, which was in effect until 2018. These studies reported that there were problems in course content and course periods (Ateş

& Burgaz, 2014), that some courses were unnecessary and had a limited effect on the teaching profession (Şahin & Kartal, 2013; Süral, 2015) and that the focus was on the content knowledge courses rather than pedagogical knowledge, general knowledge, and elective courses (Eret, 2013; Çoban, 2011). As for the 2018 primary school teaching curriculum, it was seen in the literature review that there was not enough research in Turkey, except the ones conducted by Yurdakal (2018), Özmen (2019) and Kırmızı and Yurdakal (2020). In these studies, the scope and way of dealing with the subject differ. The fact that a small number of studies have been conducted on this subject in Turkey will not be sufficient in terms of revealing all aspects of the problems and making suggestions for solving the problems. "It is an important issue that needs to be dwelled upon, since the change in the curriculum, a guide in academic tasks, affects all educational activities" (Kırmızı and Yurdakal, 2019, p. 65). The fact that many courses have been added or removed in the curriculum and the credits of some courses have been changed may lead to the idea that it may negatively affect the quality of primary school teacher training. Examining a curriculum that will train primary school teachers, who have the most important responsibility in primary education, with scientific studies is very crucial in terms of the quality of education. Thus, the renewed 2018 primary school teaching undergraduate curriculum, which is thought to have a wide range of effects, should be examined and compared with the 2006 curriculum, and any deficiencies and faults should be revealed from different perspectives to eliminate and avoid them in future changes.

Purpose of the research

This research evaluates the renewed 2018 primary school teaching undergraduate curriculum (the 2018 curriculum) by comparing it with the previous curriculum implemented in 2006 and reveals the changes. For this purpose, answers to the following questions were sought:

1. What is the general structure of the 2018 curriculum?
2. Are there any unchanged courses in the 2018 curriculum?
3. Are there any courses whose class hours changed in the 2018 curriculum?
4. Are there any courses whose term changed in the 2018 curriculum?
5. Are there any courses whose term and class hours changed in the 2018 curriculum?
6. Are there any courses whose status changed in the 2018 curriculum?
7. Are there any courses whose name, term, and class hours changed in the 2018 curriculum?
8. Are there any courses whose name, term, class hours, and content changed in the 2018 curriculum?
9. Are there any courses, which were combined in the 2018 curriculum?
10. Are there any omitted courses in the 2018 curriculum?
11. Are there any newly added compulsory and elective courses in the 2018 curriculum?

METHOD

This study was structured under the qualitative research design, and the document analysis method was used. Document analysis is the examining and analyzing the written materials related to the research questions of the study (Karasar, 2004; Yıldırım & Şimşek, 2013).

Study materials

The study materials of the research are the 2006 and 2018 curricula. Therefore, "typical case sampling", one of the "purposive sampling" methods, was used in the study, since the research material only covers the 2006 and 2018 curricula. Typical case sampling is a type of purposive sampling in which the inclusion of people or documents that are shown as typical or representative in the research. (Ekiz, 2009; Yıldırım & Şimşek, 2013).

Data collection and analysis

The research data were collected by exploring the changes identified in the 2006 and 2018 curricula. Two researchers conducted the study by examining and comparing the curricula based on courses. Descriptive analysis was used in data analysis since the research questions were determined before the document analysis. The findings obtained from the research materials were tabulated according to the research questions of the study. Then, each table was interpreted.

Reliability of the study

Two researchers examined and compared the 2006 and 2018 curricula separately and then compared the findings. The study's reliability was calculated using the Miles and Huberman (1994) formula (Reliability = consensus/consensus + disagreement x 100) and was found as 99,9%.

FINDINGS

The general structure of the 2018 curriculum

The 2018 curriculum was updated by the Council of Higher Education and has been implemented since the 2018–2019 academic year. In preparing the 2018 curriculum, the Higher Education qualifications framework and teacher training field qualifications were taken as the basis. It comprises 60 courses with 150 hours, eight courses in the 1st to the sixth terms each, six courses in the 7th and eighth terms. The total national credits of the courses are 142; ECTS credits, 240. The 2006 Primary School Teaching Undergraduate Curriculum (henceforth 2006 curriculum), which was implemented in 2006, comprised 65 courses with 178 hours, while the total national credit of the courses was 156 and ECTS credits were 246. Therefore, it is seen that the number, credits, and hours of the courses were decreased in the 2018 curriculum.

The courses were divided into three categories under the name of Pedagogical Knowledge (PK), General Knowledge (GK), and Content Knowledge (CK) in both curricula. The new curriculum also includes compulsory and elective courses for each group. PK courses constitute 35% of the curriculum; GK courses, 19%, and CK courses, 46%. In the 2006 curriculum, this rate was 25% in PK courses, 22% in GK courses, and 53% in CK courses. While a decrease was observed in the percentage of CK and GK courses, there is an increase in PK courses.

Unchanged courses in the 2018 curriculum

When the 2006 and 2018 curricula were compared, it was found that ten courses were not changed (Table 1).

Table 1. Unchanged Courses in the 2018 Curriculum

Field	Term	Name of the Course	T	P	C
CK	2	Turkish History and Culture	2	0	2
CK	5	Teaching Life Science	3	0	3
CK	5	Teaching Mathematics 1	3	0	3
CK	6	Teaching Mathematics 2	3	0	3
CK	6	Teaching Social Studies	3	0	3
GK	1	Ataturk's Principles and History of Revolution 1	2	0	2
GK	2	Ataturk's Principles and History of Revolution 2	2	0	2
PK	5	Classroom Management	2	0	2
PK	7	Teaching Practice 1	2	6	5
PK	8	Teaching Practice 2	2	6	5

No changes were made in 5 CK, 2 GK, and 3 PK courses. Turkish History and Culture, Teaching Life Science, Teaching Social Studies, Teaching Mathematics 1 and 2, Atatürk’s Principles and History of Revolution 1 and 2, Classroom Management and Teaching Practice 1 and 2 are the courses that do not change. This is because the CK courses are also the main courses taught by primary school teachers. However, although all CK courses are included as one-term courses in the 2018 curriculum, the teaching mathematics course is a two-term course. It is irrelevant because it is against the distribution philosophy of the courses in the whole curriculum, and one CK course was featured twice as many credits as the others. Likewise, that Atatürk’s Principles and Revolution History course is a two-term course was found to be irrelevant for the philosophy of the curriculum as well because, in general, all courses are one-term courses in the 2018 curriculum.

Courses whose class hours changed in the 2018 curriculum

The analysis and comparison of both curricula showed that the class hours of only three courses were changed (Table 2).

Table 2. Courses Whose Class Hours Changed in the 2018 Curriculum

The 2006 Curriculum			The 2018 Curriculum								
Field	Term	Name of the Course	T	P	C	Field	Term	Name of the Course	T	P	C
PK	2	Educational Psychology	3	0	3	PK	2	Educational Psychology	2	0	2
GK	1	Foreign Language 1	3	0	3	GK	1	Foreign Language 1	2	0	2
GK	2	Foreign Language 2	3	0	3	GK	2	Foreign Language 2	2	0	2

Looking at the courses whose hours were changed in the 2018 curriculum, it was found that Educational Psychology, Foreign Language I, and Foreign Language II courses remained in the curriculum. However, the course hours and credits were reduced from 3 to 2. The reduction of foreign language course hours contradicts the Foreign Language Teaching in Primary School course added to the 7th term in the 2018 curriculum. Primary school teachers must have the foreign language knowledge to teach a foreign language course when there are no foreign language teachers. Besides, foreign language is a crucial area of competence in a globalizing world. Therefore, the reduction of the class hours of foreign language courses could not be understood.

Courses whose term changed in the 2018 curriculum

The findings revealed that the terms of only five courses were changed (Table 3).

Table 3. Courses Whose Terms Changed in the 2018 Curriculum

The 2006 Curriculum				The 2018 Curriculum			
Field	Term	Name of the Course	T P C	Field	Term	Name of the Course	T P C
CK	3	Environmental Education	2 0 2	CK	2	Environmental Education	2 0 2
CK	6	Teaching Turkish	3 0 3	CK	4	Teaching Turkish	3 0 3
CK	5	Teaching Primary Reading and Writing	3 0 3	CK	3	Teaching Primary Reading and Writing	3 0 3
GK	6	Community Service Applications	1 2 2	GK	4	Community Service Applications	1 2 2
PK	8	Turkish Education System and School Management	2 0 2	PK	6	Turkish Education System and School Management	2 0 2

When the 2006 and 2018 curricula were examined, it was found that there was a change in the terms of one PK, one GK, and three CK courses in the 2018 curriculum. These courses were brought forward by one or two terms in the 2018 curriculum. While the environmental education course, one of the CK courses, took place in the 3rd term in the 2006 curriculum, it was taken to the 2nd term in the 2018 curriculum. When we look at other CK courses, it was seen that the Turkish teaching course was transferred from the 6th to the 4th term, and the teaching Primary Reading and Writing course was transferred from the 5th to the 3rd term. It was inappropriate to change the terms of these courses from the 3rd year to the 2nd year. These two courses are inappropriate for the sophomore because not taking the PK courses that students should take before this course may decrease the efficiency of the course and sophomores will have difficulty grasping the content since they have little pedagogical knowledge. Considering that healthy teaching of literacy in primary school will affect students' success in other courses, pre-service teachers should be excellent in these two courses. Community Service Practices course, a GK course, was transferred from the 6th term to the 4th term. The Turkish Education System and School Management course, a PK course, was transferred from the 8th term to the 6th term. It was found to be appropriate to change the terms of these courses.

Courses whose term and class hours changed in the 2018 curriculum

Results of the analysis indicated that the terms and class hours of five courses were changed (Table 4).

Table 4. Courses Whose Terms and Class Hours Changed in the 2018 Curriculum

The 2006 Curriculum						The 2018 Curriculum					
Field	Term	Name of the Course	T	P	C	Field	Term	Name of the Course	T	P	C
CK	7	Culture of Religion and Moral Knowledge	2	0	2	CK	6	Culture of Religion and Moral Knowledge	3	0	3
CK	7	Teaching Visual Arts	1	2	2	CK	8	Teaching Visual Arts	3	0	3
CK	4	Teaching Music	1	2	2	CK	7	Teaching Music	3	0	3
CK	4	Turkey's Geography and Geopolitics	3	0	3	CK	1	Turkey's Geography and Geopolitics	2	0	2
PK	3	Teaching Principles and Methods	3	0	3	PK	4	Teaching Principles and Methods	2	0	2

In the 2018 curriculum, it was found that besides the courses, either a term or class hour of which was changed, both the term and class hours of four CK and one PK courses changed. The Culture of Religion and Moral Knowledge course, one of the CK courses, was taken from the 7th term to the 6th term, and the class hours were increased from two hours to three hours. The teaching visual arts course was taken from the 7th term to the 8th. Likewise, the teaching of music course was taken from the 4th term to the 7th. Nevertheless, the 2-hour practical application of both courses was abolished and turned into a 3-hour theoretical course. While the increase in the hours of these courses was deemed appropriate, it can be said that because of their application-oriented content, removing the application hours and turning it into a solely theoretical course was found inappropriate. Turkey's geography and geopolitics course, another CK course, was taken from the 4th term to the 1st term, and the course hours were reduced from 3 to 2. Reducing the hours of Turkey's Geography and Geopolitics course, which is unrelated to the primary school teaching department, can be considered a partial improvement. It would be more appropriate to remove this course and replace it with the General Geography course. The Teaching Principles and Methods course, a PK course, was taken from the 3rd term to the 4th. Besides, its course hours were reduced from 3 to 2. Teaching methods determine how teaching will be done. All teachers should be equipped with sufficient knowledge and skills about teaching methods. To achieve this, students take the Teaching Principles and Methods course in all programs in faculties of education. It was inappropriate to reduce the class hours of this course, which has an important place in PK courses because it is this course where the pre-service teachers gain how to teach skills.

Courses whose status changed in the 2018 curriculum

The findings showed found that the two courses' statuses were changed (Table 5).

Table 5. Courses Whose Status Changed in the 2018 Curriculum

The 2006 Curriculum						The 2006 Curriculum					
Field	Term	Name of the Course	T	P	C	Field	Term	Name of the Course	T	P	C
GK	8	History of Turkish Education	2	0	2	PK	3	History of Turkish Education	2	0	2
CK	4	Children's Literature	2	0	2	CK-El.		Children's Literature	2	0	2

The history of the Turkish Education course was in the GK status in the 2006 curriculum and became a PK course in the 2018 curriculum. Besides, it was taken from the 8th term to the 3rd. Another course whose status was changed is the Children's Literature. Whereas the course was given in the 4th term as a compulsory CK course in

the 2006 curriculum, it became an elective CK course in the 2018 curriculum. There was no change in the course hours of both courses, but these courses are introductory courses for teacher candidates who will work in primary schools. Children’s literature is essential for primary school students. The status of the Children’s Literature course was shifted from compulsory to selective in the 2018 curriculum. Making this course selective was considered that this subject was neglected in the 2018 curriculum. This quality is only directly related to the good education of primary school teachers in this field.

Courses whose name, term, and class hours changed in the 2018 curriculum

When the 2006 and 2018 curricula were compared, it was found that five courses’ names, terms, and class hours were changed (Table 6).

Table 6. Courses Whose Name, Term, and Class Hours Changed in the 2018 Curriculum

The 2006 Curriculum				The 2018 Curriculum			
Field	Term	Name of the Course	T P C	Field	Term	Name of the Course	T P C
CK	5	Drama	2 2 3	CK	3	Drama in Primary School	2 0 2
CK	4	Physical Education and Game Teaching	1 2 2	CK	4	Game and Physical Activities	3 0 3
PK	7	Guidance	3 0 3	PK	8	Guidance in Schools	2 0 2
PK	5	Measurement and Evaluation	3 0 3	PK	6	Measurement and Evaluation in Education	2 0 2
PK	1	Introduction to Education Science	3 0 3	PK	1	Introduction to Education	2 0 2

In the 2018 curriculum, two CK and three PK courses were found to have their names changed. While the Drama course in the 5th term in the 2006 curriculum was 2 hours of theory, 2 hours of practice, and three credits, in the 2018 curriculum, its name was changed to Drama in Primary School, and its application was abolished. It was taken to the 3rd term, and the course hours and credits were reduced to 2. The name of the other CK course, Physical Education and Game Teaching, which was in the 4th term of the 2006 curriculum, became Game and Physical Activities Teaching in the 2018 curriculum. It remained in the same term. It has 3 hours of theory and three credits.

The Guidance course in the 7th term in the 2006 curriculum was named the Guidance in Schools course in the 2018 curriculum. It was taken into the 8th term. Similarly, the Measurement and Evaluation course, in the 5th term in the 2006 curriculum, was named the Measurement and Evaluation in Education course in the 2018 curriculum. It was taken into the 6th term. The Introduction to Educational Science course was changed to the Introduction to Education course in the 2018 curriculum and remained in the same term. The course hours and credits of the abovementioned PK courses were three in the 2006 curriculum, yet they were reduced to two in the 2018 curriculum.

Courses whose content, names, statuses, or class hours changed in the 2018 curriculum

The findings indicated that nine courses’ names, content, statuses, or class hours were changed (Table 7).

Table 7. Courses Whose Content, Name, Status, or Class Hours Changed in the 2018 Curriculum

The 2006 Curriculum				The 2018 Curriculum			
Field	Term	Name of the Course	T P C	Field	Term	Name of the Course	T P C
CK	3	Turkish Language I: Phonetics & Structure	2 0 2	GK	1	Turkish Language I	3 0 3
CK	4	Turkish Language II: Sentence & Text Studies	2 0 2	GK	2	Turkish Language II	3 0 3
CK	4	Art Education	1 2 2	GK-El.		Art and Aesthetics	2 0 2
GK	3	Philosophy	2 0 2	PK	2	Philosophy of Education	2 0 2
GK	3	Sociology	2 0 2	PK	1	Sociology of Education	2 0 2
GK	4	Scientific Research Methods	2 0 2	PK	4	Research Methods in Education	2 0 2
GK	7	Effective Communication	3 0 3	GK-El.		Human Relations & Communication	2 0 2
PK	4	Instructional Technologies & Material Design	2 2 3	PK	3	Instructional Technologies	2 0 2
CK	8	Multigrade Class Teaching	2 0 2	CK-El.		Alternative Education Applications in Primary School	2 0 2

In the 2018 curriculum, nine courses with changes in the course content, statuses, or course hours were determined. Turkish Language I: Phonetics & Structure and Turkish Language II: Sentence & Text Studies, which were in the status of CK in the 2006 program, were changed to the GK in the 2018 curriculum, and the course hours and credits were increased from 2 to 3 in the 1st and second terms. Besides, while the Turkish Language I course in the 2006 curriculum focused only on phonetics and structure information, and the Turkish Language II course only on sentence and text knowledge, the content of these courses changed in the 2018 curriculum and focused on general and academic text writing. Including academic writing in the Turkish Language II course could not be understood because it can be said that the content of this course is unnecessary, considering that the students in the first year do not have any academic writing needs. The Art Education course, which had the status of CK in the 2006 program, was taken to the GK-Elective status in the 2018 curriculum. Its 2-hour application was abolished, and its content was expanded and turned into a 2-hour and 2-credit Art and Aesthetics course.

Philosophy, Sociology, and Scientific Research Methods courses, in the status of GK in the 2006 curriculum, were taken into the status of PK in the 2018 curriculum, and their contents were rearranged considering the educational aspect and named as Philosophy of Education, Sociology of Education and Research Methods in Education. The Sociology of Education course in the 1st term, the Philosophy of Education course in the 2nd term, and the Research Methods in Education course in the 4th term were included in the 2018 curriculum, with no change in the course hours and credits. The 3-course hours and credits Effective Communication course, which was in the GK status in the 2006 curriculum, became a GK-elective course in the 2018 curriculum. Its content was expanded and named Human Relations and Communication with 2-course hours and credits. One of the compulsory CK courses in the 2006 curriculum and taught in the 8th term, the Teaching in Combined Classes course, was included in the CK elective group in the 2018 curriculum with the name Alternative Education Practices in Primary School and its scope was broadened.

Instructional Technologies and Material Design course, with 2 hours of practice and 2 hours of theory in the 4th term in the 2006 curriculum, was transformed into a 2-hour course with two credits in the 2018 curriculum,

which was added to the 3rd term as Instructional Technologies. Unlike the courses above, its status, a PK course, did not change. Its content was revised in line with current technological developments. However, the removal of the 2 hours of practice was found inappropriate because the teaching material in the lessons is very important in terms of learning and teaching, and all teachers should specialize in this field.

Courses that were combined in the 2018 curriculum

The 2006 and 2018 curricula comparison showed that thirteen courses in the 2006 curriculum were combined under six courses in the 2018 curriculum (Table 8).

Table 8. Courses that were Combined in the 2018 Curriculum

The 2006 Curriculum				The 2018 Curriculum							
Field	Term	Name of the Course	T	P	C	Field	Term	Name of the Course	T	P	C
GK	1	Computer 1	2	2	3	GK	1	Information Tech.	3	0	3
GK	2	Computer 2	2	2	3						
CK	3	Science and Lab. App. 1	0	2	1	CK	3	Science and Lab. App.	0	2	1
CK	4	Science and Lab. App. 2	0	2	1						
CK	5	Instruction of Science & Tech. 1	3	0	3	CK	5	Science Teaching	3	0	3
CK	6	Instruction of Science & Tech. 2	3	0	3						
GK	8	Inclusion in Primary School	2	0	2	PK	7	Special Ed. and Inclusion	2	0	2
PK	7	Special Education	2	0	2						
CK	1	Basic Mathematics 1	2	0	2	CK	1	Basic Mathematics in Primary School	3	0	3
CK	2	Basic Mathematics 2	2	0	2						
CK	1	General Biology	2	0	2						
CK	3	General Physics	2	0	2	CK	2	Basic Sciences in Primary School	3	0	3
CK	2	General Chemistry	2	0	2						

As shown in Table 8, the two-term courses in the 2006 curriculum were combined into a one-term course in the 2018 curriculum. Computer 1 and 2 courses were combined into Information Technologies course, Science and Technology Laboratory Applications 1 and 2 courses into Science Laboratory Applications course, Science and Technology Teaching 1 and 2 courses into Science Teaching course, Basic Mathematics 1 and 2 courses into Basic Mathematics in Primary School course. Furthermore, it is seen that courses with different names but related in the 2006 curriculum were combined in the 2018 curriculum. The Inclusion course in Primary Education, which was a GK course and given in the 8th term, and the Special Education course, which was a PK course and given in the 7th term in the 2006 curriculum, were combined into Special Education and Inclusion course, which became a PK course and given in the 7th term in the 2018 curriculum. Moreover, it is seen that General Biology, General Physics, and General Chemistry courses were combined into Basic Science in Primary School course, which is given in the 2nd term in the 2018 program. Changing the name of Basic Mathematics 1 and 2 courses to Basic Mathematics in Primary School was an appropriate change because it limits the content of the course to the mathematics course students take in primary school. It was also appropriate to combine General Biology, General Physics, and General Chemistry courses as a new course called Basic Science in Primary School in the 2018 curriculum because these courses are generally a repetition of the courses in secondary education. The

Basic Science in primary school course has been prepared to provide the basic knowledge that primary school teachers need.

Courses that were omitted in the 2018 curriculum

The comparison results showed that 11 courses in the 2006 curriculum were omitted in the 2018 curriculum (Table 9).

Table 9. Courses that Were Omitted in the 2018 Curriculum

Field	Term	Name of the Course	T	P	C
CK	2	General Geography	2	0	2
CK	4	Methods of Writing	1	2	2
CK	3	Physical Education and Sports Culture	1	2	2
CK	7	Literature of Turkish Republic	2	0	2
CK	1	History of Civilization	2	0	2
CK	3	Music	1	2	2
CK	6	Early Childhood Education	2	0	2
CK	7	Traffic and First Aid	2	0	2
GK	1	Turkish 1: Written Expression	2	0	2
GK	2	Turkish II: Oral Expression	2	0	2
PK	6	School Experience	1	4	3

Eight CK, two GK, and one PK course in the 2006 curriculum could not find a place in the 2018 curriculum. In other words, General Geography, Methods of Writing, Physical Education and Sports Culture, Literature of Turkish Republic, History of Civilization, Music, Early Childhood Education, Traffic and First Aid, Turkish 1: Written Expression and Turkish 2: Oral Expression and School Experience courses were omitted in the new 2018 curriculum. The omission of especially the School Experience course among these courses means that students will be deprived of the observation method, which is one of the most used methods in teacher training. Considering that Turkish 1: Written Expression and Turkish 2: Oral Expression courses cover the essential oral and written communication skills that all teacher candidates should have, it can be said that this change will reduce the quality of teacher training. The removal of the Music course, where the teacher candidates learn how to play instruments such as flute, is seen as a change that will negatively affect the Teaching Music course. Besides, the omission of the Physical Education and Sports Culture course is considered an adverse change in raising healthy generations and preparing the teacher candidates for the Game and Physical Activities Teaching course. It is incogitable, primarily when the importance of sports for a healthy life is well understood in this Period. The removal of other courses from the program is seen as an appropriate change.

New compulsory and elective courses in the 2018 curriculum

The 2018 curriculum has 51 new courses in response to the eleven omitted courses from the 2006 curriculum. While three courses are compulsory (Table 10), the rest is elective (Table 11).

Table 10. New Compulsory Courses in the 2018 Curriculum

Field	Term	Name of the Course	T	P	C
CK	7	Foreign Language Education in Primary School	3	0	3
CK	8	Character and Value Education	2	0	2
PK	5	Moral and Ethics in Education	2	0	2

There are three new compulsory courses (two CK and one PK course) in the 2018 curriculum. The Moral and Ethics in Education course, a PK course, was added to the 5th term. When the Foreign Language Teaching in Primary School course was added to the 7th term, the Character and Value Education course was added to the eighth term. The Moral and Ethics in Education and Character and Value Education courses, included in the renewed program as compulsory courses, cannot be related to any course in primary school. The subjects of these courses are currently included in the Life Studies, Social Studies and Religious Culture and Moral Knowledge courses in primary schools. However, the Foreign Language Teaching in Primary School course is a suitable change since primary school teachers should conduct foreign language lessons, especially in rural areas, when there are no foreign language teachers.

Table 11. New elective courses in the 2018 curriculum

Field	Name of the Course	T	P	C
CK-EI.	Disasters and Disaster Management	2	0	2
CK-EI.	Evaluation of Classroom Learning	2	0	2
CK-EI.	Traditional Children's Games	2	0	2
CK-EI.	Inclusive Language Teaching	2	0	2
CK-EI.	Social Skills Teaching	2	0	2
CK-EI.	Children at Risk and Education	2	0	2
CK-EI.	Children and Education in Turkish Culture	2	0	2
CK-EI.	Primary School Textbooks Review	2	0	2
CK-EI.	Primary School Program	2	0	2
CK-EI.	Child Psychology	2	0	2
GK-EI.	Fighting Addiction and Addiction	2	0	2
GK-EI.	Career Planning and Development	2	0	2
GK-EI.	Economy and Entrepreneurship	2	0	2
GK-EI.	Human Rights and Democracy Education	2	0	2
GK-EI.	Culture and Language	2	0	2
GK-EI.	Media Literacy	2	0	2
GK-EI.	Professional English	2	0	2
GK-EI.	Traditional Turkish Handicrafts	2	0	2
GK-EI.	Turkish Folk Dances	2	0	2
GK-EI.	Turkish Sign Language	2	0	2
GK-EI.	Turkish Cultural Geography	2	0	2
GK-EI.	Turkish Music	2	0	2
GK-EI.	Turkish Art History	2	0	2
GK-EI.	Nutrition and Health	2	0	2
GK-EI.	History and Philosophy of Science	2	0	2
GK-EI.	Science and Research Ethics	2	0	2
PK-EI.	Open and Distance Learning	2	0	2
PK-EI.	Education Law	2	0	2
PK-EI.	Comparative Education	2	0	2

PK-El.	Micro Teaching	2	0	2
PK-El.	Museum Education	2	0	2
PK-El.	Sustainable Development and Education	2	0	2
PK-El.	Adult Education and Lifelong Learning	2	0	2
PK-El.	Educational Anthropology	2	0	2
PK-El.	Extracurricular Activities in Education	2	0	2
PK-El.	Curriculum Development in Education	2	0	2
PK-El.	Project Preparation in Education	2	0	2
PK-El.	Education History	2	0	2
PK-El.	Drama in Education	2	0	2
PK-El.	Out of School Learning Environments	2	0	2
PK-El.	Individualizing and Adapting Teaching	2	0	2
PK-El.	Education of Hospitalized Children	2	0	2
PK-El.	Inclusive Education	2	0	2
PK-El.	Attention Deficit Hyperactivity Disorder	2	0	2
PK-El.	Learning Disability	2	0	2

When the distribution of elective courses is examined, it is seen that more emphasis is placed on PK and GK courses in the new program. Of the 48 elective courses, 20 (41.6%) are in the PK elective course pool. 17 (35.4%) courses are in the GK-elective course pool, and 11 (22.9%) are in the CK elective course pool. This distribution shows that while it should favor CK in elective courses, the opposite is the case.

CONCLUSION and DISCUSSION

The 2006 curriculum implemented in Turkey in 2007 was modified in 2018. This change can be considered radical since it was made in course names, course contents, and course hours. This research revealed what changes were made in the 2018 curriculum by comparing it with the 2006 curriculum.

Changed courses: Comparing the 2006 and 2018 curricula indicated the following changes:

Ten unchanged courses were identified. These courses are Turkish History and Culture, Teaching Life Science, Teaching Social Studies, Teaching Mathematics 1 and 2, Atatürk's Principles and History of Revolution 1 and 2, Classroom Management and Teaching Practice 1 and 2.

There are three courses whose hours were changed in the 2018 curriculum. They are Educational Psychology, Foreign Language I and II courses. Nevertheless, the course hours and credits were reduced from three to two.

Five courses' terms were changed in the 2018 curriculum. The Environmental Education, the Teaching Turkish, the Teaching Primary Reading and Writing, the Community Service Applications, and the Turkish Education System and School Management courses were brought forward by one or two terms.

The terms and class hours of five courses were changed in the 2018 curriculum. While the terms of Religious Culture and Ethics Teaching, Teaching Music, Turkish Geography and Geopolitics, and Teaching Principles and

Methods were taken to the previous terms than those in the 2006 curriculum, only Visual Arts Teaching course was taken to the following term.

It was found that only two courses' statuses were changed. While the Children's Literature course was excluded from the scope of the compulsory course and included in the program as an elective course, the Turkish Education History course was removed from the GK courses and turned into a PK course.

Five courses were found to have changes in their name, term, and course hours. The most significant change made among these courses is seen in the Drama course. Not only was the name of this course changed to Drama in primary school, but this 4-hour 3-credit course became a 2-hour and 2-credit course. The 2-hour practice of this course was removed entirely. While the Physical Education and Game Teaching course was included in the 2006 program as a 1-hour theory, 2-hour practice, and 2-credit course, the name of this course was changed to Game and Physical Activities Teaching. Furthermore, the course credit was increased to 3 and equalized with other teaching courses in all CK courses in the 2018 curriculum, but the practice hour of the course was removed as well.

In the 2018 curriculum, nine courses with changes in the course content, status, or course hours were determined. Among these courses, the names, contents, and course hours of Turkish Language 1 and Turkish Language 2 courses were changed, and these two credit courses were changed to 3 credits each. The names of the Human Relations and Communication, Instructional Technologies, and Art and Aesthetics courses were changed, and the course credits were reduced from 3 to 2. However, Alternative Education Practices in Primary Schools, a course on how to teach in multigrade classes, changed its content and course name. While Art and Aesthetics was a CK course, it was turned into a 2-credit theoretical elective GK course. Whereas its 2-hour application was abolished, its content was expanded. The contents and names of the Philosophy of Education, Sociology of Education, and Research Methods in Education courses were also changed.

It was observed that the courses which were divided into two terms in the 2006 curriculum became one-term courses in the 2018 curriculum. Computer 1 and 2 courses were combined into Information Technologies course, Science and Technology Laboratory Applications 1 and 2 courses into Science Laboratory Applications course, Science and Technology Teaching 1 and 2 courses into Science Teaching course, Basic Mathematics 1 and 2 courses into Basic Mathematics in Primary School course, the Inclusion in Primary Education course and Special Education course into Special Education and Inclusion course, General Biology, General Physics, and General Chemistry courses into Basic Science in Primary School course.

It was seen that eleven courses were removed from the 2018 curriculum. They are General Geography, Writing Techniques, Physical Education and Sports Culture, Turkish Literature in the Republican Period, History of Civilization, Music, Early Childhood Education, Traffic and First Aid, Turkish I: Written Expression, Turkish II: Oral Expression and School Experience courses.

Fifty-one new courses were added to the 2018 curriculum. While 3 of these courses are compulsory, 48 of them are elective courses. The Foreign Language Teaching in Primary School course was included in the program as a 3-credit CK course, Morality and Ethics and Character course as a 2-credit CK course, and Value Education course as a 2-credit PK course. Of the 48 elective courses, 20 are PK elective, 17 are GK-elective, and 11 are CK elective courses. In addition to these elective courses, new courses can be added to the elective pool with the permission of the Council of Higher Education.

The structure of the program: The Council of Higher Education implemented the primary school teaching undergraduate curriculum in 2018. The Higher Education qualifications framework and teacher training field qualifications were taken to prepare the curriculum. There are 60 courses in the program in total—8 courses in the first six terms and six in the 7th and eighth terms. The total national credits of the courses are 142, and ECTS credits are 240. The 2006 curriculum had 65 courses with 156 credits and 244 ECTS credits. Therefore, there is a decrease in the credits and numbers of the courses.

The courses, classified into three main groups as Pedagogical Knowledge and Skills, General Knowledge and Content Knowledge and Skills in the 2006 curriculum, were divided into similar categories under Pedagogical Knowledge, General Knowledge, and Content Knowledge in the 2018 curriculum. The new curriculum also includes compulsory and elective courses for each group. PK courses occur at a rate of 35%, GK courses at 19%, and CK courses at 46%. In the 2006 curriculum, this rate was 25% in PK courses, 22% in GK courses, and 53% in CK courses. Although a decrease was observed in the percentage of CK and GK courses, there is an increase in PK courses.

The distribution of courses through the years and terms: PK and CK courses of the three groups in the 2018 curriculum were distributed every term. Besides, care was taken to find courses in equal number and credit in the fall and spring terms. The courses in the CK and PK groups are emphasized starting from the 2nd year (3rd and fourth terms). The number of courses decreases to 6 courses in the 7th and eighth terms. On the other hand, there were eight courses each in the 1st and seventh terms, seven courses each in the 5th, 6th, and eighth terms, nine courses in the 2nd and third terms, and ten courses in the 4th term in the 2006 curriculum, and CK courses were predominant.

GK courses, which are more in number in the 1st and second terms, lose weight starting from the 3rd term, and CK and PK courses begin gaining weight. In the last two terms, there are no GK courses. All the courses in these terms belong to the PK and CK groups. While there was only one CK and one PK elective course in the 8th term in the 2006 curriculum, it is seen that in the 2018 curriculum, there are no elective courses only in the 1st year, but elective courses are included in each term in the following years. In the 2018 curriculum, one elective course from the three groups in the 3rd, 4th, 5th, and sixth terms is included, and only one elective course from the PK and CK groups in the 7th and eighth terms. While there were only two elective courses in the 2006 curriculum, there are six elective courses in the PK and CK groups and four in the GK group in the 2018 curriculum, with 16

elective courses. Unlike the 2006 curriculum, the 2018 curriculum listed the elective courses in a pool for all students in the education faculty.

Strengths of the curriculum: In faculties of education, there should be courses that include theoretical knowledge in the curriculum (Türkoğlu, 2005). It is positive that teacher training field competencies were considered in the curriculum study; thus, GK and CK courses, besides CK courses, are included in the program.

General Physics, General Chemistry, and General Biology courses were abolished and replaced with a one-term Basic Science in Primary School course. The inclusion of science course topics in this course is a positive change. Yurdakal (2018) stated that removing the courses not included in primary school curriculum from primary school teaching undergraduate curriculum is a positive development and highlighted that the Basic Science course in primary school would be more beneficial. In the study by Taş, Akar, and Kiroğlu (2017), it was stated that the teacher candidates wanted courses such as mathematics, chemistry, and biology to be removed from the curriculum or to be combined with teaching courses since the content of these courses is at the high school level. Şahin and Kartal (2013) also concluded in their research that the effectiveness of these courses was found to be low by pre-service teachers.

While creating the curriculum content, the Council of Higher Education should also consider the needs of the stakeholders with whom graduates will be employed (Ünal, 1995). In other words, curriculum content studies in teacher training should be conducted jointly with the Ministry of National Education. This curriculum shows cooperation because some of the course contents are compatible with the primary school curriculum.

Some courses in the 2006 curriculum, such as basic mathematics, philosophy, and sociology, were associated with education and transformed into Philosophy of Education, Sociology of Education, Research Methods in Education, and Music Teaching in the 2018 curriculum. One of the main strengths of the 2018 curriculum is the organization of the courses to allow pre-service teachers to combine their pedagogical and content knowledge. The other main strength is that the curriculum has such courses as Information Technology and Instructional Technology to help the pre-service teachers improve their informatics competencies and gain the skills required by the age. What is more, the Council of Higher Education transferred its authority to the education faculties in 2020, and these faculties will determine the courses and their credits in the curriculum. This decision has been the broadest authority given to education faculties so far. By using this authority, the departments will make changes in the courses they deem necessary. This decision can also be considered a positive development to eliminate deficiencies and errors.

Weaknesses of the curriculum: A curriculum should first be developed by taking stakeholders' opinions, and then trialing should be made (Demirel, 2019). Explanations on why and how the curriculum was changed in 2006 were included in the introduction of the curriculum (YÖK, 2007). However, when the renewed curriculum (YÖK, 2018, p.13) is examined, it is seen that interviews with selected graduates from the relevant undergraduate

program, parents, school principals, teachers and academicians, and scientific activities within the scope of information exchange with stakeholders were conducted. However, the main reason for the many deficiencies identified in this study may be that the stakeholders' opinions were not adequately received and that the 2018 curriculum was implemented without trialing it (Kırmızı and Yurdakal, 2020).

Teaching literacy in primary school is critical because a teacher who is not at a sufficient level in literacy teaching cannot be expected to teach students how to read and write. According to Karadağ and Akkaya (2013, p. 55), "Primary Reading and Writing Teaching course hours are insufficient for pre-service teachers to gain professional experience in the 2006 curriculum. This course can be structured as a two-term course, one term for theoretical information and one for practical study." However, there is no change in the 2018 curriculum, and this course was moved to an earlier term. In other words, students encounter this course when they finish their first year. Students who do not take any content and pedagogical knowledge courses before the teaching literacy course, which forms the basis of primary school, may have difficulties teaching literacy in their teaching life. The same is true for the Teaching Turkish course. Not only are the credits and class hours of the Turkish teaching course insufficient, but it has also become challenging for teacher candidates by taking it one year earlier. Although the Turkish language course is the most common in primary school, it is included in the 2018 curriculum as a theoretical course. However, the content of this course is extensive. While it should have been a two-term course, it became a one-term course with 3 hours and three credits.

In the 2018 curriculum, the duration of all courses was arranged as one-term courses. However, the Teaching Practice and the Teaching Mathematics course were included in the program as two-term courses. The teaching practice course is the practicum of pre-service teachers. Making this course a two-term course is crucial because pre-service teachers will have the opportunity to practice what they have learned in primary schools. Nevertheless, considering that the importance level of all courses is equal, why the Mathematics-Teaching course was given for two terms is not understood. The Council of Higher Education has not explained this anomaly seen in the distribution in the curriculum.

The Children's Literature course, which appeared as a 2-credit compulsory course in the 2006 curriculum, was removed from the scope of compulsory courses in the 2018 curriculum and turned into an elective course. It is not understood why such a course on children's literature, which is crucial for primary school students, became an elective course. When this course is an elective, some graduates will become teachers without any training in children's literature and advise students on books.

The primary school teaching curriculum has fewer CK courses than the GK and PK courses among 2018 undergraduate curricula (YÖK, 2018). In the study by Şahin and Kartal (2013), this situation was considered a problem in the 2006 curriculum. Discussions about PK courses were also held in the 2006 program (Yüksel, 2011).

Removal of the Turkish 1: Written Expression and Turkish 2: Oral Expression courses means removing a course teachers need from the curriculum because all teachers should have sufficient level of both written and oral expression skills. Yurdakal (2018) also criticized the omission of these two courses that all teachers need from the curriculum and not replaced with new courses.

Classroom management includes all the activities the teacher implements in the lessons by considering the principles, theories, and methods of planning, organization, implementation, and evaluation to achieve the goals of educational activities (Ağaoğlu, 2002). Such a required course for teaching should be given before the CK courses. Nonetheless, this course was shifted from the sophomore year to the junior year, which is seen as one of the most obvious mistakes of the 2018 curriculum.

It is beneficial in many ways for pre-service teachers to get to know the students in the first years of the faculty. This can be possible with a school experience course in the first years of their education. It will create an excellent opportunity to get to know the profession closely (Ryan, 2003; Youngman, 1996), but the school experience course in the 3rd grade was omitted in the 2018 curriculum. Not adding any course in its place will mean that pre-service teachers will conduct their internship without any preparations. Besides, knowing the real classroom environment in primary school and observing the teacher will positively affect the pre-service teachers in many ways.

In the globalizing world with the development of technology, the key to societies' economic, political, and social development passes through learning a foreign language with which individuals can communicate at an international level. Thus, the MoNE Primary school foreign language curriculum helps students become competent enough to communicate in a foreign language (MEB, 2018). Foreign language education starts in the 2nd grade of primary school, and foreign language teachers give foreign language education. However, sometimes rural schools do not have foreign language teachers. In such cases, primary school teachers are expected to conduct foreign language lessons. If these teachers are incompetent enough in the target language, they may either misteach or take language education to the second plan and turn to other lessons in which students are weak (Ünal, Taşkaya, & Özdemir, 2016). The Council of Higher Education added a foreign language teaching in primary school course to the 2018 curriculum to eliminate this problem. Thus, primary school teachers will be trained to teach a foreign language at the primary school level. Primary school teachers should also be taught a foreign language to conduct foreign language lessons in primary school. However, they receive foreign language education only in the 1st year at the university at the basic level. It is clear that the course hours of foreign language I and II courses, which were 3-course hours in the 2006 curriculum, decreased to 2-course hours in the 2018 curriculum. The course hours of this course, in which the foreign language knowledge required for the foreign language education course in primary school is given, should be increased rather than reduced.

In education, the three main domains desired to be developed in the student are also significant. These domains are cognitive (Bloom, 1956), affective (Krathwohl, Bloom & Masia, 1964), and psychomotor (Harrow, 1972)

---

domains. These three domains should be equally included in the curriculum. When the 2018 curriculum was examined, it can be said that the affective and psychomotor domains are neglected because the majority of the courses consist of courses in the cognitive domain. The most critical shortcoming in this program is that there are 4 hours of practice in only two courses apart from the teaching practice courses. It can be considered a faulty practice that many courses are theorized by removing the practice hours.

RECOMMENDATIONS

The following recommendations have been developed, considering the results of this study and the literature review.

- Courses promoting psychomotor and affective domains should be increased in number.
- The application hours of the applied courses should be stated clearly in the program.
- Teaching literacy and Teaching Turkish courses should be taken back to the same terms as the 2006 curriculum.
- Turkish 1: Written Expression and Turkish 2: Oral Expression courses should be added to the program again as two credit courses under the names of Written Expression and Oral Expression.
- Teaching Mathematics should be a one-term course like other teaching courses.
- Children's Literature course should be included in the compulsory courses again.
- The number and credits of content knowledge courses should be increased.
- Studies should be conducted to compare the overlap between primary school teaching undergraduate curriculum and primary school (1-4th grade) courses.
- Foreign Language courses should be 3 hours and given in four terms to have the prospective teachers form content knowledge necessary for the foreign language teaching in primary education course given in the 7th term.
- The 2018 primary school teaching undergraduate curriculum be revised in line with the opinions of all faculty in this department.
- Piloting of the curriculum should be made before it is implemented.
- Ataturk's Principles and Revolution History course should be a one-term course taken in the 1st term. Likewise, the Turkish history of education course should be one term and be taken into the 2nd term.
- Turkish language-2 course should be removed because its content is at the Master's level.

ETHICAL TEXT

"In this article, the journal writing rules, publication principles, research and publication ethics, and journal ethical rules were followed. The responsibility belongs to the author (s) for any violations that may arise regarding the article. "

Author(s) Contribution Rate: In this study, the first author contributed 50% and the second author contributed 50%. It is declared by the authors that there is no situation that may constitute a conflict of interest in this research.

REFERENCES

- Adler, S. A. (1991). The education of social studies teachers. In J. P. Shaver (Ed.), *Handbook of Research on Social Studies Teaching and Learning* (pp. 210–221). Macmillan Publishing Company.
- Ağaoğlu, E. (2002). Sınıf yönetimiyle ilgili genel olgular. In Z. Kaya (Ed.), *Sınıf Yönetimi* (pp. 1–18). Pegem A Yayıncılık.
- Akdemir, A. S. (2013). Türkiye’de öğretmen yetiştirme programlarının tarihçesi ve sorunları. *Turkish Studies*, 8(12), 15–28. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.5706>
- Ataünal, A. (2000). *Öğretmenlik mesleğine giriş veya nasıl bir insan*. 20 Mayıs Eğitim Kültür ve Sosyal Dayanışma Vakfı Yayınları.
- Ateş, H. & Burgaz, B. (2014). Türkiye, ABD ve Finlandiya öğretmen yetiştirme sistemlerine ilişkin öğretmen adaylarının görüşleri ve Türkiye’deki sistemin geliştirilmesine ilişkin öneriler. *Kastamonu Üniversitesi Kastamonu Eğitim Dergisi*, 23(4), 1710–1722. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/209784>
- Başaran, İ. E. (1994). *Eğitime giriş*. Kadioğlu Matbaası.
- Bloom, B. S., Engelhart, M. D., Furst, E. J., Hill, W. H. & Krathwohl, D. R. (Eds.). (1956). *Taxonomy of educational objectives: The classification of educational goals. Handbook 1: Cognitive domain*. David McKay.
- Çoban, A. (2011). Sınıf öğretmenliği lisans programının değerlendirilmesi. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(1), 28–45. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/zgefd/issue/47949/606672>
- Demirel, Ö. (2015). *Kuramdan uygulamaya eğitimde program geliştirme* (22nd ed.). Pegem Akademi.
- Demirel, Ö. (2019). *Curriculum design and evaluation in ELT* (3rd ed.). Pegem Akademi.
- Doğanay, A., Taş, M. A., Yeşilpınar, M., Yolcu, E., Türkkkan, B. T., Sarı, M., Karakuş, M., Aybek, B., Sadık, F. & Akbulut, T. (2015). Hizmet öncesi öğretmen eğitiminde model arayışı. *Uluslararası Eğitim Programları ve Öğretim Çalışmaları Dergisi*, 5(9), 1–21. <https://app.trdizin.gov.tr/publication/paper/detail/TWpFd01UUTFOUT09>
- Ekiz, D. (2009). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. (2nd ed.). Anı Yayıncılık.
- Erdem, A. R. (1998). *21 yüzyıla girerken nasıl bir insan modeli yetiştirelim*. Anı Yayıncılık.
- Eret, E. (2013). *An assessment of pre-service teacher education in terms of preparing teacher candidates for teaching* (PhD-Doctoral Program). Middle East Technical University. <https://open.metu.edu.tr/handle/11511/22664>
- Fidan, N. & Erden, M. (1994). *Eğitime giriş* (5th ed.). Meteksan Matbaacılık.
- Harrow, A. J. (1972). *A taxonomy of the psychomotor domain: A guide for developing behavioral objectives*. David McKay.

- Karadağ, R. & Akkaya, A. (2013). İlk okuma yazma öğretimi dersinde mikro öğretim uygulamalarına ilişkin öğretmen adaylarının görüşleri. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(2), 39–59. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/kefad/issue/59471/854598>
- Karasar, N. (2004). *Bilimsel araştırma yöntemi* (13th ed.). Nobel Yayın Dağıtım.
- Kırmızı, F. S. & Yurdakal, İ. H. (2019). Sınıf öğretmenlerinin 2018 Türkçe dersi öğretim programına ilişkin görüşleri. *Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi*, 5(1), 64–76. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/705677>
- Kırmızı, F. S. & Yurdakal, İ., H. (2020). Yenilenen (2018) sınıf öğretmenliği öğretmen yetiştirme lisans programına ilişkin öğretim elemanlarının görüşleri. *Turkish Studies - Education*, 15(5), 3715-3745. <https://dx.doi.org/10.47423/TurkishStudies.45127>
- Krathwohl, D. R., Bloom, B. S. & Masia, B. B. (1964). *Taxonomy of educational objectives: The classification of educational goals. Handbook II: The affective domain*. David McKay.
- Küçükahmet, L. (2007). 2006–2007 öğretim yılında uygulanmaya başlayan öğretmen yetiştirme lisans programlarının değerlendirilmesi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5(2), 203–219. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/tebd/issue/26116/275135>
- Lunenburg, F. C. & Ornstein, A. C. (2000). *Educational administration: Concepts and practices*. Wadsworth.
- M.E.B. (2018). *İngilizce dersi öğretim programı*. <https://mufredat.meb.gov.tr/Dosyalar/2018İngilizceÖğretimProgramı.pdf>
- Miles, M. B. & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook* (2nd ed.). Sage Publications.
- Oliva, P. F. (2009). *Developing the curriculum* (7th ed.). Pearson.
- Özmen, Z. K. (2019). 2018 sınıf öğretmenliği lisans programının değerlendirilmesi. *Anadolu Journal of Educational Sciences International*, 9(2), 521–548. <https://doi.org/10.18039/ajesi.577387>
- Ryan, M. (2003). *Ask the teacher: A practitioner's guide to teaching and learning in the diverse classroom*. Allyn and Bacon.
- Süral, S. (2015). Sınıf öğretmenliği öğretmen adaylarının öğretmen yetiştirme programındaki derslerin gerekliliği ve işe vuruşluk düzeyleri hakkındaki görüşleri. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(1), 34–43. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/trkefd/issue/21481/230214>
- Şahin, Ç. & Kartal, O. (2013). Sınıf öğretmenliği öğretmen adaylarının öğretmen yetiştirme programındaki derslerin gerekliliği ve işe vuruşluk düzeyleri hakkındaki görüşleri. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(1), 164–179. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/usaksosbil/issue/21644/232681>
- Türkoğlu, A. (2005). *109 soruda öğretmenlik meslek bilgisine giriş*. Kare Yayınları.
- Uçan, A. (2001). Türkiye’de öğretmenlik mesleğine genel bakış. *Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimde Kalite Paneli* (pp. 53–102). MEB Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürlüğü.
- Ünal, K., Taşkaya, S.M. & Özdemir, S.M. (2016). Birleştirilmiş Sınıf Öğretmenlerinin Yabancı Dil Öğretiminde Kullandıkları Yöntemlerin İncelenmesi. *Turkish Journal of Primary Education*, 1, 26-41. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/389290>
-

- Ünal, L. I. (1991, March). Nitelik geliştirmenin ekonomik boyutları. "Eğitimde Nitelik Geliştirme" Eğitimde Arayışlar 1. Sempozyumu, 131–134.
- Ünal, L. I. (1995). Yükseköğretimde finansman sorununun nitelik ve istihdam sorunlarıyla etkileşimi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 1(3), 475–494. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/kuey/issue/10392/127164>
- White, R. V. (1988). *The ELT curriculum: Design, innovation, and management*. Basil Blackwell Inc.
- Y.Ö.K. (2007). *Eğitim fakóltesi Öğretmen yetiştirme lisans programları*. Yükseköğretim Kurulu.
- Y.Ö.K. (2018). *Yeni Öğretmen yetiştirme lisans programları*. Yüksek Öğretim Kurumu.
- Y.Ö.K. (2021). *Sınıf Öğretmenliği programı bulunan tüm üniversiteler*. <https://yokatlas.yok.gov.tr/lisans-bolum.php?b=10183>
- Yıldırım, A. & şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (9th ed.). Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, İ. (2001). Kaliteli öğretmen yetiştirme ve hizmet içi eğitimin yeri. *Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimde Kalite Paneli* (pp. 103–118). MEB Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürlüğü.
- Youngman, M. B. (1996). *The nature of the new teacher's job. Classroom teaching skills* (E. C. Wragg, Ed.; 6th ed.). Routledge.
- Yurdakal, İ. H. (2018). Examination of the changed program of undergraduate primary school teaching. *Ulakbilge Dergisi*, 6(29). <https://doi.org/10.7816/ulakbilge-06-29-10>
- Yüksel, S. (2011). *Türk Üniversitelerinde eğitim fakólterleri ve öğretmen yetiştirme* (2nd ed.). Pegem Akademi.

2006 VE 2018 SINIF ÖĞRETMENLİĞİ LİSANS PROGRAMLARININ KARŞILAŞTIRMALI ANALİZİ

Öz

Türkiye’de uygulanmakta olan son Sınıf Öğretmenliği Lisans Programı, 2018-2019 öğretim yılında uygulanmaya başlanmıştır. Bu çalışmada yenilenen 2018 Sınıf Öğretmenliği Lisans Programı, 2018 yılına kadar uygulanan 2006 Sınıf Öğretmenliği Lisans Programı ile karşılaştırılarak değerlendirilmiştir. İnceleme, nitel araştırma tekniklerinden doküman analizi tekniği kullanılarak yapılmıştır. Araştırmada şu sonuçlara ulaşılmıştır: 2018 programında yer alan dersler, 2006 programında da olduğu gibi genel olarak, alan eğitimi, genel kültür ve öğretmenlik meslek bilgisi şeklinde üç ana grupta tasnif edilmiştir. 2018 programında en kapsamlı değişiklik, programda ders oranı % 25 ‘e çıkarılan seçmeli derslerde görülmektedir. Bu sonuçla, Bologna sürecine uyum amacıyla YÖK tarafından uzun süredir yürürlüğe koyulmaya çalışılan seçmeli ders oranı 2018 programı ile sağlanmıştır. 2018 programında görülen önemli bir değişiklik ise ders saatlerinin azalmış olmasıdır. 2006 programında 178 saat olan ders saati toplamı 2018 programında 150 saate düşürülmüştür. 2018 programında bazı derslerin saati, yarıyılı, içeriği ve adının değiştirilmiş olduğu görülmektedir. Araştırma sonuçlarına dayanarak 2018 sınıf öğretmenliği lisans programının bu bölümde görev yapmakta olan bütün akademisyenlerin görüşleri doğrultusunda revize edilmesi önerilmiştir.

Anahtar kelimeler: Program değerlendirme, eğitim fakültesi, sınıf öğretmenliği, lisans programı.

GİRİŞ

Eğitim, bütün yönleri ile yaşamı etkileyen ve ondan etkilenen bir olgudur. Bu nedenle eğitim, özellikle son yüzyılda, bütün ülkelerde gündemdeki en önemli konulardan biri olmuştur. Ülkeler eğitimde niteliği yükseltmek amacıyla sürekli yenilikler yapmaktadırlar. Bu yeniliklerin bir kısmı isteğe bağlı iken bir kısmı da zorunlu olmaktadır. Çünkü eğitim sistemi dinamik bir yapıdır. Bu yapı, canlılarda olduğu gibi sürekli değişim içindedir. Bu değişime ayak uydurmak zorunlu bir hal almaktadır. Türkiye’de de resmi ve özel kurumlar tarafından eğitimin kalitesini yükseltmek ve çağın gerekliliklerine uygun bir sistem oluşturmak adına bir yandan nicel bir yandan da nitel değişiklikler gerçekleştirilmektedir. Bu değişimin gözlemlendiği alanlardan biri de öğretmen yetiştirme.

Öğretmenlik, eğitimin kurumsallaşmaya başlaması ve öğrenme-öğretme ilişkilerinin resmi olarak kurulmasıyla ortaya çıkan ilk meslek olarak kabul edilmektedir (Başaran, 1994). Zamanla öğretmenlik öğretmenin geçimini sağlamak için yaptığı ve sürekliliği olan bir öğretme işi ve görevi halini almıştır (Uçan, 2001). Bir bilenin bildiklerini bilmeyene öğretmesi tanımından uzaklaşan öğretmenlik mesleğini zamanla herkesin yapamayacağı anlaşılmış ve bu konuda devletler tarafından bu alanda çeşitli düzenlemeler yapılmıştır. Türkiye’de de öğretmenlik mesleğinin tanımı 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu ile ortaya koyulmuştur. Bu kanuna göre öğretmenlik; ancak belirli bir eğitim sonunda alınabilecek özel bir uzmanlık gerektiren meslektir (Ataunal, 2000). Türkiye’de öğretmenlik mesleğinin kaynağı eğitim fakülteleridir. Öğretmen olabilmek için dört yıllık bir eğitim veren eğitim fakültesinden mezun olmak ya da dört yıl eğitim veren başka bir fakülte bitirdikten sonra eğitim fakültesinden pedagojik formasyon sertifikası almak zorunluluğu vardır.

Eğitimin kalitesi açısından kuşkusuz en kilit konumda öğretmen vardır (Yıldırım, 2001) çünkü öğretmen öğrenmeyi yönlendiren ve sınıfta bunu gerçekleştirecek ortamı ve etkinlikleri düzenleyen kişidir. Her ne kadar öğrenme öğrencinin kontrolünde olsa da öğretmen, öğrenme yaşantılarını öğrenci için planlayan ve buna rehberlik eden kişidir (Fidan ve Erden, 1994). Öğretmenler eğitim faaliyetlerini Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) tarafından belirlenen programlar doğrultusunda yürütürler.

Program, “öğrenene, okulda ve okul dışında planlanmış etkinlikler yoluyla sağlanan öğrenme yaşantıları düzeneği” (Demirel, 2015, s. 4) olarak tanımlanmaktadır. Program, ülke genelinde derslerin yürütülmesinde birincil kaynaktır. Bütün eğitim faaliyetleri bu kaynak doğrultusunda yürütülmelidir. Eğer program, ülkenin yapısına uygun değilse ya da dünyada yaşanan gelişmelerden uzaksa zaman zaman değişiklikler yapılır. Program değişikliği yapılmadan önce program geliştirme uzmanları başta olmak üzere pek çok uzmanın iş birliği ile taslak program hazırlanır ve bu taslak üzerine paydaşların görüş ve önerileri alınarak programda artık deneme aşamasına geçilir. Yapılan bu deneme başarılı olduğunda ise program uygulamaya koyulur (White, 1988; Oliva, 2009; Demirel, 2019).

Öğretmen yetiştirme programlarında da dünyada yaşanan gelişmeler ve değişimlere paralel şekilde sürekli bir program geliştirme çalışması yapılması gerekmektedir (Türkoğlu, 2005). Yüksek Öğretim Kurumu (YÖK), öğretmen yetiştirme görevinin üniversitelere devredilmesinden sonra eğitim fakültelerinde bulunan lisans

---

programlarında 1997 ve 2006 yıllarında önemli program değişiklikleri yapmıştır (YÖK, 2018). Türkiye’de eğitim fakültelerinde Lisans programlarında yapılan en son değişiklik ise YÖK tarafından 2018 yılında yapılmıştır. 2018 programında görülen bu değişiklik hem ders adlarında hem ders içeriklerinde hem de ders saatlerinde yapıldığından köklü bir değişim olarak kabul edilebilir ancak programın yapılması öncesinde ve sonrasında bu konuda program yapımcıların bu programı uygulayacak akademisyenlerden ve diğer program geliştirme uzmanlarından kapsamlı bir görüş aldıkları söylenemez.

Türkiye’de 2021 yılı itibarıyla 97 eğitim fakültesi bulunmakta ve bu fakültelerde toplam 25 farklı branşta öğretmen yetiştirilmektedir. Bunlar içinde 84 üniversitede açılmış olan sınıf öğretmenliği lisans programı, en çok öğrencisi olan bölümdür (YÖK, 2021). Türkiye’de sınıf öğretmenleri, ilkökul 1-4. sınıflarda, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi ve Yabancı Dil dışında kalan bütün derslere girmektedirler. Kırsal kesimde, branş öğretmenleri olmadığında bu dersleri de sınıf öğretmenleri yürütmektedirler. Türkiye’de hali hazırda görev yapmakta olan sınıf öğretmenlerinin arasında farklı programlardan mezun olan sınıf öğretmenleri de görev yapmaktadır; ancak günümüzde, sınıf öğretmenliği sadece eğitim fakültelerinin sınıf eğitimi ana bilim dalı mezunlarına açık bir meslek durumuna gelmiştir.

İlkokul, insanların yaşamını sürdürebilmesi için gereken alışkanlık ve becerilerin kazanıldığı, iyi yurttaş olmak için ihtiyaç duyulan bilgi ve becerilerle donatıldığı ve bir üst eğitim kurumuna devam edebilmek için gerekli bilgilerin verildiği bir eğitim kurumudur (Erdem, 1998). Bu açıdan ilkökul, eğitim sistemi ve insanın kişisel gelişimi açısından önemli bir basamaktır. Bu nedenle ilkökulda görev yapan sınıf öğretmenlerini alana özgü belirli bazı yeterliklerle donatılmış olmaları gerekmektedir. Bunun için göreve başlamadan önce alacakları eğitimin kalitesi çok önemlidir. Ancak genelde öğretmen yetiştirmede özelde ise eğitim fakültelerinde bazı sorunlar yaşanmaktadır. Eğitimde niteliğin artırılması öncelikle sorunun tespit edilmesine sonra da bu soruna uygun çözüm getirilmesine bağlıdır (Ünal, 1991). Küçükahmet (2007), Akdemir (2013) ile Doğanay ve arkadaşları (2015) hizmet öncesi öğretmen eğitiminde görülen problemlerin kaynaklarından biri olarak lisans programlarında yer alan derslerde nicelik ve nitelik yönünden görülen yetersizlikler olduğunu belirtmektedirler. "Günümüzde öğretmen eğitimi programları, öğretmen adaylarının bilgiyi etkin bir biçimde yapılandırılmalarını hedeflemektedir, ancak hizmet öncesi öğretmen eğitiminde öğretmen adaylarına sunulan bilgilerin çoğu, uygulamalı bir öğrenme ortamı sağlamadığı için yetersiz kalmakta ve öğretmen eğitimi programlarından beklenen işlevler tam olarak yerine getirilememektedir" (Karadağ ve Akkaya, 2013, s. 40).

2018 yılına kadar yürürlükte olan 2006 sınıf öğretmenliği lisans programı ile ilgili birçok araştırma yapılmıştır. Bu araştırmalarda genel olarak ders içeriklerinde ve derslerin dönemlerinde sorunlar olduğu (Ateş ve Burgaz, 2014), bazı derslerin gereksiz ve öğretmenlik mesleğine yönelik sınırlı etkisinin olduğu (Şahin ve Kartal, 2013; Süral, 2015), meslek bilgisi, genel kültür ve seçmeli derslerden ziyade alan eğitimi derslerine ağırlık verildiği (Eret, 2013; Çoban, 2011) sonuçlarına ulaşılmıştır. 2018 yılında değişen sınıf öğretmenliği programı ile ilgili olarak ise Türkiye’de yeterince araştırma yapılmadığı yapılan alan yazın taramasından anlaşılmıştır. Çünkü bu konuda Yurdakal (2018), Özmen (2019) ve Kırmızı ve Yurdakal (2020) tarafından yapılan araştırmalar dışında çalışmalara

---

rastlanamamıştır. Bu araştırmalarda ise kapsam ve konunun ele alınış şekli farklılık göstermektedir. Bu konuda Türkiye’de az sayıda araştırmacının yapılmış olması problemin her yönüyle ortaya koyulması ve sorunları gidermeye yönelik önerilerin getirilmesi açısından yeterli olmayacaktır. “Özellikle eğitim-öğretim faaliyetlerinde yol gösterici konumunda bulunan öğretim programlarının değişmesi tüm eğitim-öğretim faaliyetlerini etkilediğinden üzerinde durulması gereken önemli bir konudur” (Kırmızı ve Yurdakal, 2019, s. 65). Programda birçok dersin eklenip çıkarılmış olması ve bazı derslerin kredilerinin değişmesi sınıf öğretmenini yetiştirmede niteliği olumsuz etkileyebileceği düşüncesini doğurabilir. İlkokul eğitiminde en önemli sorumluluğa sahip sınıf öğretmenlerini yetiştirecek bir programın bilimsel çalışmalarla incelenmesi eğitimin niteliği açısından oldukça önemlidir. Bu nedenle yenilenen 2018 sınıf öğretmenliği programının 2006 programıyla farkının incelenerek ortaya konulması varsa programın eksikliklerin giderilmesi ve gelecekte yapılacak değişikliklerde bu hataların yapılmasını önlemede yararlı olacaktır.

Amaç

Bu araştırmada 2018 yılında yenilenen sınıf öğretmenliği lisans programının, bir önceki program olan 2006 yılı sınıf öğretmenliği lisans programıyla karşılaştırılarak yeni programdaki değişikliklerin ortaya koyularak değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda aşağıda yer alan alt problemlere cevaplar aranmıştır:

1. 2018 yılı sınıf öğretmenliği lisans programında değişmeyen dersler hangileridir?
2. 2018 yılı sınıf öğretmenliği lisans programında saati değişen dersler hangileridir?
3. 2018 yılı sınıf öğretmenliği lisans programında yarıyılı değişen dersler hangileridir?
4. 2018 yılı sınıf öğretmenliği lisans programında hem yarıyılı hem de saati değişen dersler hangileridir?
5. 2018 yılı sınıf öğretmenliği lisans programında statüsü değişen dersler hangileridir?
6. 2018 yılı sınıf öğretmenliği lisans programında adı, yarıyılı ve saati değişen dersler hangileridir?
7. 2018 yılı sınıf öğretmenliği lisans programında ders içeriği, adı, statüsü veya ders saati değişen dersler hangileridir?
8. 2018 yılı sınıf öğretmenliği lisans programında birleştirilen dersler hangileridir?
9. 2018 yılı sınıf öğretmenliği lisans programından çıkarılan dersler hangileridir?
10. 2018 yılı sınıf öğretmenliği lisans programına yeni eklenen zorunlu ve seçmeli dersler hangileridir?

YÖNTEM

Bu çalışma nitel araştırma desenine uygun olarak yapılandırılmış ve doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Karasar (2004) ile Yıldırım ve Şimşek (2013)’e göre, doküman incelemesi, bir araştırma problemi hakkında yazılı materyallerin incelenmesi ve analiz edilmesi şeklinde tanımlanmaktadır.

Araştırma Materyali

Araştırmacının çalışma materyalleri 2006 ve 2018 sınıf öğretmenliği ders programlarıdır. Bundan dolayı, çalışmada, araştırma materyali sadece son iki programı kapsadığı için, “amaçlı örnekleme” yöntemlerinden “tipik durum

örnekleme” kullanılmıştır. Tipik durum örnekleme, tipik ya da temsil edici olarak gösterilen kişi ya da dokümanların araştırmaya dâhil edildiği bir tür amaçlı örnekleme yöntemidir. (Ekiz, 2009; Yıldırım ve Şimşek, 2013).

Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırma verileri, 2006 ve 2018 sınıf öğretmenliği ders programlarında görülen değişikliklerin incelenmesi ile toplanmıştır. İncelemeyi iki araştırmacı programları dersler bazında inceleyerek ve karşılaştırarak yürütmüştür. Alt problemler doküman analizi öncesinden belirlendiğinden veri analizinde betimsel analizden yararlanılmıştır. Araştırma materyallerinden elde edilen bulgular araştırmanın alt problemleri göz önüne alınarak oluşturulan karşılaştırma tablolarına yerleştirilerek anlaşılır hale getirilmiştir. Her tablo altında vurgulanması gereken ayrıntılar yorumlanmıştır.

Güvenirlilik

Araştırmanın güvenirliliğine Miles ve Huberman’ın önerdiği güvenirlilik hesaplama formülü ile bakılmıştır. Bu formülde “Uzlaşma Yüzdesi=Görüş Birliği/Görüş Birliği+Görüş AyrılığıX100” şeklindedir (1994). Güvenirliliği sağlamak amacıyla iki araştırmacı da programları ayrı ayrı mekânlarda incelemişlerdir. Bu formüle göre araştırmacılar arası uzlaşma yüzdesi “99,9” olarak hesaplanmıştır. Bu da araştırmacılar arasında görüş birliği olduğunu göstermektedir.

BULGULAR

Bu araştırmada 2018 yılında yenilenen sınıf öğretmenliği lisans programının değerlendirilmesi araştırmanın alt problemleri doğrultusunda on alt başlık altında incelenmiş ve yorumlanmıştır.

Programın genel yapısı

Sınıf Öğretmenliği Lisans Programı, Yükseköğretim Kurulu (YÖK) tarafından 2017 yılında güncellenmiş ve 2018 – 2019 eğitim öğretim yılından itibaren kademeli olarak uygulamaya konulmuştur. Programın hazırlanmasında Yükseköğretim yeterlilikler çerçevesi, öğretmen yetiştirme alan yeterlilikleri temel alınmıştır. Program 1 - 6. yarıyıllarda 8, 7 ve 8. yarıyıllarda 6, olmak üzere toplam 60 ders ve 150 saatten oluşmaktadır. Derslerin toplam ulusal kredisi 142 ve AKTS kredisi 240 olarak düzenlenmiştir. 2006 yılında yayımlanan Sınıf Öğretmenliği Lisans Programı ise 65 ders ve 178 saatten oluşurken, derslerin toplam ulusal kredisi 156, AKTS kredisi ise 246 idi. Dolayısıyla 2018 programında ders sayısı, derslerin kredileri ve ders saatleri bağlamında bir düşüş olduğu görülmektedir. 2006 programında *Öğretmenlik Meslek Bilgisi ve Becerileri*, *Genel Kültür* ve *Alan Bilgisi ve Becerileri* olarak üç ana grupta sınıflanan dersler 2018 programında da benzer şekilde *Meslek Bilgisi*, *Genel Kültür* ve *Alan Eğitimi* adı altında üç farklı kategoriye ayrılmıştır. Yeni Program’da da her bir gruba ait zorunlu ve seçmeli derslere yer verilmektedir. Meslek bilgisi dersleri %35, genel kültür dersleri %19 ve alan eğitimi dersleri %46 oranında kendine yer bulmaktadır. 2006 Programı’nda bu oran meslek bilgisi derslerinde %25, genel kültür

derslerinde %22, alan ve alan eğitimi derslerinde %53 şeklindedir. Bu bağlamda da, alan eğitimi ve genel kültür derslerinin yüzdesinde bir azalma gözlenirken, meslek bilgisi derslerinin yüzdesinde bir artış görülmüştür.

2018 yılı sınıf öğretmenliği lisans programında değişmeyen dersler

2006 ile 2018 sınıf öğretmenliği programları karşılaştırıldığında, 10 dersin değişmediği yani aynı şekilde yeni programda yer bulduğu görülmektedir (Tablo 1).

Tablo 1. 2018 Yılı Sınıf Öğretmenliği Lisans Programında Değişmeyen Dersler

Alan	Yarıyıl	Dersin Adı	T	U	K
AE	2.yy	Türk Tarihi ve Kültürü	2	0	2
AE	5.yy	Hayat Bilgisi Öğretimi	3	0	3
AE	5.yy	Matematik Öğretimi 1	3	0	3
AE	6.yy	Matematik Öğretimi 2	3	0	3
AE	6.yy	Sosyal Bilgiler Öğretimi	3	0	3
GK	1.yy	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi 1	2	0	2
GK	2.yy	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi 2	2	0	2
MB	5.yy	Sınıf Yönetimi	2	0	2
MB	7.yy	Öğretmenlik Uygulaması 1	2	6	5
MB	8.yy	Öğretmenlik Uygulaması 2	2	6	5

2006 ve 2018 yılı programları karşılaştırıldığında, 5 alan eğitimi, 2 genel kültür dersi ve 3 meslek bilgisi dersinde hiçbir değişikliğe gidilmediği görülmektedir. Türk Tarihi ve Kültürü, Hayat Bilgisi Öğretimi, Sosyal Bilgiler Öğretimi, Matematik Öğretimi 1 ve 2, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi 1 ve 2, Sınıf Yönetimi ve Öğretmenlik Uygulaması 1 ve 2 dersleri değişmeyen derslerdir. Bunun sebebi, alan eğitimi derslerinin ilköğretimde de sınıf öğretmenlerinin okutacakları temel dersler olmasıdır, ancak bu programda bütün alan dersleri bir dönemli olarak yer verilmiş olmasına rağmen matematik öğretimi ile ilgili iki dönemlik derslerin olması, hem bütün programda görülen derslerin dağılım felsefesine hem de alan derslerinden birinin diğerlerinden iki kat fazla kredi verilerek öne çıkartılması uygun bulunmamıştır. Aynı şekilde Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi derslerinin de iki yarıyıldan fazla olması program felsefesine uygun bulunmamıştır. Çünkü programda her ders genel olarak bir yarıyıl olarak ele alınmaktadır.

2018 yılı sınıf öğretmenliği lisans programında saati değişen dersler

2006 ile 2018 sınıf öğretmenliği programları karşılaştırıldığında, 3 dersin sadece kredisinde değişiklik yapıldığı görülmektedir (Tablo 2).

Tablo 2. 2018 Yılı Sınıf Öğretmenliği Lisans Programında Saati Değişen Dersler

2006 programı			2018 Programı								
Alan	Yarıyıl	Dersin Adı	T	U	K	Alan	Yarıyıl	Dersin Adı	T	U	K
MB	2.yy	Eğitim Psikolojisi	3	0	3	MB	2.yy	Eğitim Psikolojisi	2	0	2
GK	1.yy	Yabancı Dil 1	3	0	3	GK	1.yy	Yabancı Dil 1	2	0	2
GK	2.yy	Yabancı Dil 2	3	0	3	GK	2.yy	Yabancı Dil 2	2	0	2

2018 yılı sınıf öğretmenliği lisans programında saati değişen derslere bakıldığında, Eğitim psikolojisi, Yabancı Dil I ve Yabancı Dil II derslerinin programda yerlerini koruduğu ancak ders saati ve kredisinin 3'den 2'ye indirildiği görülmüştür. Özellikle yabancı dil ders saatlerinin düşürülmesi, 2018 programında VII. yarıyla eklenen ilkökulda Yabancı Dil Öğretimi dersinin doğasıyla çeliştiği düşünülmektedir çünkü sınıf öğretmenlerinin ilkökulda yabancı dil eğitimi verebilmeleri için gerekli yabancı dil bilgisine sahip olmaları gerekmektedir. Ayrıca yabancı dil küreselleşen bir dünyada çok önemli bir yeterlik alanıdır. Bu nedenle yabancı dil derslerinin sayısının azaltılması gerekçe gösterilmediğinden anlaşılamamıştır.

2018 yılı sınıf öğretmenliği lisans programında yarıyılı değişen dersler

2006 ile 2018 sınıf öğretmenliği programları karşılaştırıldığında, 5 dersin yarıyılında değişiklik yapıldığı belirlenmiştir (Tablo 3).

Tablo 3. 2018 Yılı Sınıf Öğretmenliği Lisans Programında Yarıyılı Değişen Dersler

2006 programı			2018 Programı								
Alan	Yarıyıl	Dersin Adı	T	U	K	Alan	Yarıyıl	Dersin Adı	T	U	K
AE	3.yy	Çevre Eğitimi	2	0	2	AE	2.yy	Çevre Eğitimi	2	0	2
AE	6.yy	Türkçe Öğretimi	3	0	3	AE	4.yy	Türkçe Öğretimi	3	0	3
AE	5.yy	İlkokuma ve Yazma Öğretimi	3	0	3	AE	3.yy	İlkokuma ve Yazma Öğretimi	3	0	3
GK	6.yy	Topluma Hizmet Uygulamaları	1	2	2	GK	4.yy	Topluma Hizmet Uygulamaları	1	2	2
MB	8.yy	Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi	2	0	2	MB	6.yy	Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi	2	0	2

2006 ve 2018 yılı programları incelendiğinde, 3 alan eğitimi, 1 genel kültür ve 1 meslek bilgisi dersinin sadece yarıyılında değişiklik olduğu ve 2018 yılı sınıf öğretmenliği lisans programında bir ya da iki yarıyıl öne çekildiği belirlenmiştir. Alan eğitimi derslerinden Çevre Eğitimi dersi 2006 yılı sınıf öğretmenliği lisans programında 3. yarıyılıda yer bulurken 2018 programında bir yarıyıl öne çekilerek 2. yarıyılına alındığı görülmektedir. Diğer alan eğitimi derslerine baktığımızda; Türkçe Öğretimi dersinin 6. yarıyıldan 4. yarıyılına, İlkokuma ve Yazma Öğretimi dersinin 5. yarıyıldan 3. yarıyılına aktarıldığı gözlenmiştir. Bu iki dersin 2. Sınıf düzeyine uygun olmadığı açıkça görülmektedir. Çünkü bu ders öncesinde öğrencilerin alması gereken meslek bilgisi derslerini almamaları dersin verimini düşürebilir. İlkokulda okuma yazma öğretimi yeterli verilemediğinde diğer hiçbir derste başarı sağlanamayacağı düşünüldüğünde öğretmen adaylarının bu iki dersi çok iyi alarak mezun olmaları gerekirken bu derslerin dönemleri değiştirilerek 3. sınıftan 2. sınıfa alınması uygun bulunmamıştır. Genel kültür dersi olan Topluma Hizmet Uygulamaları dersi 6. yarıyıldan 4. yarıyılına ve meslek bilgisi dersi olan Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi dersi 8. yarıyıldan 6. yarıyılına aktarılmıştır.

2018 yılı sınıf öğretmenliği lisans programında hem yarıyılı hem de saati değişen dersler

2006 ile 2018 sınıf öğretmenliği programları karşılaştırıldığında, 5 dersin hem yarıyılında hem de saatinde değişiklik yapıldığı belirlenmiştir (Tablo 4).

Tablo 4. 2018 Yılı Sınıf Öğretmenliği Lisans Programında Hem Yarıyılı Hem de Saati Değişen Dersler

2006 programı					2018 Programı						
Alan	Yarıyıl	Dersin Adı	T	U	K	Alan	Yarıyıl	Dersin Adı	T	U	K
AE	7.yy	Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretimi	2	0	2	AE	6.yy	Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretimi	3	0	3
AE	7.yy	Görsel Sanatlar Öğretimi	1	2	2	AE	8.yy	Görsel Sanatlar Öğretimi	3	0	3
AE	4.yy	Müzik Öğretimi	1	2	2	AE	7.yy	Müzik Öğretimi	3	0	3
AE	4.yy	Türkiye Coğrafyası ve Jeopolitiği	3	0	3	AE	1.yy	Türkiye Coğrafyası ve Jeopolitiği	2	0	2
MB	3.yy	Öğretim ilke ve Yöntemleri	3	0	3	MB	4.yy	Öğretim ilke ve Yöntemleri	2	0	2

2018 yılı sınıf öğretmenliği programında sadece yarıyılı ya da saati değişen derslere ek olarak dört alan eğitimi ve bir meslek bilgisi derslerinin hem yarıyılı hem de saatinin değiştiği belirlenmiştir. Alan eğitimi derslerinden Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretimi dersi 7. yarıyıldan 6. yarıyıla alınmış ve ders saati iki saatten üç saate çıkarılmıştır. Görsel Sanatlar Öğretimi dersi 7. yarıyıldan 8. yarıyıla, Müzik Öğretimi dersi 4. yarıyıldan 7. yarıyıla alınırken, her iki dersin 2 saatlik uygulama dersi kaldırılmış ve 3 saatlik teorik derse dönüştürülmüştür. Bu dersin saatinde artış uygun bulunurken, uygulamanın kaldırılarak tamamen teorik bir derse dönüştürülmesi uygulama ağırlıklı içeriğinden dolayı bu değişikliğin uygun olmadığı söylenebilir. Alan eğitimi derslerinden Türkiye Coğrafyası ve Jeopolitiği dersi 4. yarıyıldan 1. Yarıyıla alınmış ve ders saati 3 saatten 2 saate düşürülmüştür. Sınıf öğretmenliği bölümü ile ilgisi olmayan Türkiye Coğrafyası ve Jeopolitiği dersinin saatinin azaltılması kısmen bir iyileşme olarak değerlendirilebilir. Bu dersin tamamen kaldırılıp yerine Genel Coğrafya dersinin programa yeniden koyulması daha uygun olacaktır. Meslek bilgisi dersi olan Öğretim İlke ve Yöntemleri dersi ise 3. yarıyıldan 4. yarıyıla alınmış ve ders saati 3 saatten 2 saate düşürülmüştür. Öğretimin nasıl yapılacağını öğretim yöntemleri belirler. Bütün öğretmenlerin öğretim yöntemleri konusunda yeterli bilgi ve beceri ile donatılmış olması gerekir. Bunu sağlamak için eğitim fakültelerinde bütün programlarda Öğretim İlke ve Yöntemleri dersi yer almaktadır. Meslek bilgisi dersleri içinde önemli bir yeri olan bu dersin kredisinin düşürülmesi uygun bulunmamıştır. Çünkü öğretimin nasıl yapıldığı bu derste öğretmen adaylarına kazandırılmaktadır.

2018 yılı sınıf öğretmenliği lisans programında statüsü değişen dersler

2006 ile 2018 sınıf öğretmenliği programları karşılaştırıldığında, 2 dersin sadece statüsünde değişiklik yapıldığı belirlenmiştir (Tablo 5).

Tablo 5. 2018 Yılı Sınıf Öğretmenliği Lisans Programında Statüsü Değişen Dersler

2006 programı					2018 Programı						
Alan	Yarıyıl	Dersin Adı	T	U	K	Alan	Yarıyıl	Dersin Adı	T	U	K
GK	8.yy	Türk Eğitim Tarihi	2	0	2	MB	3.yy	Türk Eğitim Tarihi	2	0	2
AE	4.yy	Çocuk Edebiyatı	2	0	2	AES		Çocuk Edebiyatı	2	0	2

2006 yılı sınıf öğretmenliği programında Türk Eğitim Tarihi dersi genel kültür dersi statüsünde 8. yarıyıldan verilirken, 2018 yılı sınıf öğretmenliği programında meslek bilgisi statüsüne dönüştürülmüş ve 3. yarıyıla alınmıştır. Statüsü değişen bir diğer ders de Çocuk Edebiyatı dersidir. 2006 yılı sınıf öğretmenliği programında alan eğitimi zorunlu ders statüsüyle 4. yarıyıldan verilen ders, 2018 yılı sınıf öğretmenliği programında alan eğitimi seçmeli ders statüsüne alınmıştır. Her iki dersin de ders saatinde bir değişiklik olmamıştır ancak bu dersler

ilkokulda görev yapacak olan öğretmen adayları açısından önemli görülen derslerdir. İlkokul öğrenciler açısından çok önemli olan çocuk edebiyatı konusunda sınıf öğretmenliği programında Çocuk Edebiyatı dersinin zorunlu ders kapsamından seçmeli derse çevrilmesi, programda bu alanın önemsenmediği şeklinde değerlendirilmiştir. Çünkü öğrencilerin okuma alışkanlığı okuyacakları kitapların niteliğine bağlıdır. Bu nitelik ise ancak sınıf öğretmenlerinin bu alanda iyi yetişmeleri ile doğrudan ilişkilidir.

2018 yılı sınıf öğretmenliği lisans programında adı, yarıyılı ve saati değişen dersler

2006 ile 2018 sınıf öğretmenliği programları karşılaştırıldığında, 5 dersin adı, yarıyılı ve saatinde değişiklik yapıldığı belirlenmiştir (Tablo 6).

Tablo 6. 2018 Yılı Sınıf Öğretmenliği Lisans Programında Adı, Yarıyılı ve Saati Değişen Dersler

2006 programı				2018 Programı			
Alan	Yarıyıl	Dersin Adı	T U K	Alan	Yarıyıl	Dersin Adı	T U K
AE	5.yy	Drama	2 2 3	AE	3.yy	İlkokulda Drama	2 0 2
AE	4.yy	Beden Eğitimi ve Oyun Öğretimi	1 2 2	AE	4.yy	Oyun ve Fiziki Etkinlikler Öğretimi	3 0 3
MB	7.yy	Rehberlik	3 0 3	MB	8.yy	Okullarda Rehberlik	2 0 2
MB	5.yy	Ölçme ve Değerlendirme	3 0 3	MB	6.yy	Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme	2 0 2
MB	1.yy	Eğitim Bilimine Giriş	3 0 3	MB	1.yy	Eğitime Giriş	2 0 2

2018 yılı sınıf öğretmenliği lisans programında adı değişen iki alan eğitimi ve üç meslek bilgisi dersi belirlenmiştir. 2006 programında 5. yarıyılıda bulunan Drama dersi 2 saat teori, 2 saat uygulama ve 3 kredilik iken, 2018 programında ismi İlkokulda Drama olarak değiştirilmiş ve 3. yarıyılı alınarak uygulaması kaldırılmış, ders saati ve kredisi 2'ye düşürülmüştür. Diğer alan eğitimi dersi olan ve 2006 programında 4. yarıyılıda bulunan Beden Eğitimi ve Oyun Öğretimi dersinin adı 2018 programında Oyun ve Fiziki Etkinlikler Öğretimi adıyla aynı yarıyılı yerleştirilmiştir. Ancak, 2006 programında, 1 saat teori 2 saat uygulamalı ve 2 kredilik bir ders iken, 2018 programında uygulaması kaldırılmış, 3 saat teorik ve 3 kredilik bir ders olmuştur.

Meslek bilgisi derslerine bakıldığında, 2006 programında 7. yarıyılıda bulunan Rehberlik dersinin adı 2018 programında Okullarda Rehberlik olarak değişmiş ve 8. yarıyılı alınmıştır. Aynı şekilde, 2006 programında 5. yarıyılıda bulunan Ölçme ve Değerlendirme dersinin adı, 2018 programında Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme olarak değişmiş ve 6. yarıyılı alınmıştır. Eğitim Bilimine Giriş dersi ise yeni programda Eğitime Giriş dersi olarak değişmiş ve aynı yarıyılıda kalmıştır. Yukarıda bahsedilen meslek bilgisi derslerinin ders saati ve kredisi 2006 programında 3 iken, 2018 programında 2'ye düşürüldüğü görülmektedir.

2018 yılı sınıf öğretmenliği lisans programında ders içeriği, adı, statüsü veya ders saati değişen dersler

2006 ile 2018 sınıf öğretmenliği programları karşılaştırıldığında, 9 dersin adı, içeriği, statüsü veya saatinde değişiklik yapıldığı belirlenmiştir (Tablo 7).

Tablo 7. 2018 Yılı Sınıf Öğretmenliği Lisans Programında Ders İçeriği, Adı, Statüsü veya Ders Saati Değişen Dersler

2006 programı					2018 Programı						
Alan	Yarıyıl	Dersin Adı	T	U	K	Alan	Yarıyıl	Dersin Adı	T	U	K
A	3.yy	Türk Dili 1: Ses ve Yapı Bilgisi	2	0	2	GK	1.yy	Türk Dili 1	3	0	3
A	4.yy	Türk Dili II: Cümle ve Metin Bilgisi	2	0	2	GK	2.yy	Türk Dili 2	3	0	3
A	4.yy	Sanat Eğitimi	1	2	2	GKS		Sanat ve Estetik	2	0	2
GK	3.yy	Felsefe	2	0	2	MB	2.yy	Eğitim Felsefesi	2	0	2
GK	3.yy	Sosyoloji	2	0	2	MB	1.yy	Eğitim Sosyolojisi	2	0	2
GK	4.yy	Bilimsel Araştırma Yöntemleri	2	0	2	MB	4.yy	Eğitimde Araştırma Yöntemleri	2	0	2
GK	7.yy	Etkili iletişim	3	0	3	GKS		İnsan ilişkileri ve İletişim	2	0	2
MB	4.yy	Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı	2	2	3	MB	3.yy	Öğretim Teknolojileri	2	0	2
A	8.yy	Birleştirilmiş Sınıflarda Öğretim	2	0	2	AES		İlkokulda Alternatif Eğitim Uygulamaları	2	0	2

2018 yılı sınıf öğretmenliği lisans programında ders içeriği, statüsü ve ders saati değişen dokuz ders belirlenmiştir. 2006 programında alan eğitimi statüsünde bulunan Türk Dili 1: Ses ve Yapı Bilgisi ve Türk Dili 2: Cümle ve Metin Bilgisi derslerinin, 2018 programında statüsünün genel kültür statüsüne alındığı, 1 ve 2. yarıyıla çekildiği ve ders saati ve kredisinin 2'den 3'e çıkarıldığı görülmektedir. Ayrıca, 2006 programında Türk Dili 1 dersinin içeriği sadece ses ve yapı bilgisine, Türk Dili 2 dersinin içeriği ise sadece cümle ve metin bilgisine odaklanırken, 2018 programında bu derslerin içeriğinin de değiştiği ve genel metin yazma ve akademik metin yazmaya yönelik olduğu belirlenmiştir. Özellikle Türk Dili 2 dersinde akademik yazma çalışmalarına yer verilmiş olması anlaşılabilir çünkü henüz 1. sınıfta bulunan öğrencilerin herhangi bir akademik yazma ihtiyaçlarının olmadığı düşünüldüğünde bu dersin içeriğinin gereksiz olduğu söylenebilir. 2006 programında alan eğitimi statüsünde bulunan Sanat Eğitimi dersi, 2018 programında genel kültür seçmeli statüsüne alınmış ve 2 saatlik uygulaması kaldırılmış, içeriği genişletilmiş ve sadece 2 saat ve 2 kredilik Sanat ve Estetik adlı derse dönüştürülmüştür.

2006 programında genel kültür statüsünde bulunan Felsefe, Sosyoloji ve Bilimsel Araştırma Yöntemleri dersleri, 2018 programında meslek bilgisi statüsüne alınmış ve içerikleri eğitim boyutu dikkate alınarak tekrar düzenlenerek Eğitim Felsefesi, Eğitim Sosyolojisi ve Eğitimde Araştırma Yöntemleri olarak adlandırılmışlardır. Ders saati ve kredisinde değişiklik olmayan bu derslerden, Eğitim sosyolojisi dersi 1. yarıyıda, Eğitim Felsefesi dersi 2. yarıyıda, Eğitimde Araştırma Yöntemleri dersi de 4. yarıyıda programda yer bulmuştur. 2006 programında genel kültür statüsünde olan ve 3 ders saati ve kredilik Etkili İletişim dersi de 2018 programında genel kültür seçmeli statüsüne alınmış ve içeriği genişletilerek İnsan ilişkileri ve İletişim adıyla 2 ders saati ve kredilik bir seçmeli ders olarak programa eklenmiştir. 2006 programında zorunlu alan eğitimi derslerinden biri olan ve 8. yarıyıda verilen Birleştirilmiş Sınıflarda Öğretim dersi, 2018 programında alan eğitimi seçmeli grubuna alınmış ve ismi İlkokulda Alternatif Eğitim Uygulamaları olarak değiştirilmiş ve kapsamı genişletilmiştir.

Hem 2006 hem de 2018 programında meslek bilgisi statüsünde kalmasına rağmen ismi, saati, yarıyılı ve içeriği değişen bir ders bulunmaktadır. 2006 programında 4. yarıyıda bulunan 2 saat uygulaması ve 2 saat teorisi olan Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı dersi, 2018 programında uygulaması olmayan 2 ders saati ve kredilik bir derse dönüştürülmüş ve Öğretim Teknolojileri adını alarak 3. yarıyıla eklenmiş ve içeriği de güncel teknolojik

gelişmeler doğrultusunda revize edilmiş görünmektedir fakat dersin uygulamasının kaldırılması uygun bulunmamıştır. Çünkü derslerde öğretim materyali, öğrenme ve öğretme açısından çok önemlidir ve bütün öğretmenlerin bu alanda uzmanlaşmaları gerekir.

2018 yılı sınıf öğretmenliği lisans programında birleştirilen dersler

2006 ile 2018 sınıf öğretmenliği programları karşılaştırıldığında, 2006 programında toplam 13 dersin, 2018 programında toplam 6 ders altında birleştirildiği belirlenmiştir (Tablo 8).

Tablo 8. 2018 Yılı Sınıf Öğretmenliği Lisans Programında Birleştirilen Dersler

2006 programı				2018 Programı			
Alan	Yarıyıl	Dersin Adı	T U K	Alan	Yarıyıl	Dersin Adı	T U K
GK	1.yy	Bilgisayar 1	2 2 3				
GK	2.yy	Bilgisayar 2	2 2 3	GK	1.yy	Bilişim Teknolojileri	3 0 3
A	3.yy	Fen ve Teknoloji Lab. Uyg. 1	0 2 1	AE	3.yy	Fen Bilimleri Lab. Uyg.	0 2 1
A	4.yy	Fen ve Teknoloji Lab. Uyg. 2	0 2 1				
A	5.yy	Fen ve Teknoloji Öğretimi 1	3 0 3	AE	5.yy	Fen Öğretimi	3 0 3
A	6.yy	Fen ve Teknoloji Öğretimi 2	3 0 3				
GK	8.yy	İlköğretimde Kaynaştırma	2 0 2	MB	7.yy	Özel Eğitim ve Kaynaştırma	2 0 2
MB	7.yy	Özel Eğitim	2 0 2				
A	1.yy	Temel Matematik 1	2 0 2	AE	1.yy	İlkokulda Temel Matematik	3 0 3
A	2.yy	Temel Matematik 2	2 0 2				
A	1.yy	Genel Biyoloji	2 0 2				
A	3.yy	Genel Fizik	2 0 2	AE	2.yy	İlkokulda Temel Fen Bilimleri	3 0 3
A	2.yy	Genel Kimya	2 0 2				

2006 ve 2018 sınıf öğretmenliği lisans programları incelendiğinde, 2006 programında iki yarıyıla bölünmüş derslerin tek bir derste birleştirildiği belirlenmiştir. Bilgisayar 1 ve Bilgisayar 2 dersleri, 2018 programında 1. yarıyılıda verilen ve sadece 3 saat ve 3 kredilik Bilişim Teknolojileri dersi, Fen ve Teknoloji Lab. Uyg. 1 ve Fen ve Teknoloji Lab. Uyg. 2 dersleri Fen Bilimleri Lab. Uygulamaları dersi, Fen ve Teknoloji Öğretimi 1 ve Fen ve Teknoloji Öğretimi 2 dersleri Fen Öğretimi dersi, Temel Matematik 1 ve Temel Matematik 2 dersleri İlkokulda Temel Matematik dersi adı altında birleştirilmiştir. Ayrıca, 2006 programında farklı isimlerde olan derslerin de birleştirildiği görülmektedir. 2006 programında genel kültür dersi olan ve 8. yarıyılıda verilen İlköğretimde Kaynaştırma dersi ile meslek bilgisi dersi olan ve 7. yarıyılıda verilen Özel Eğitim dersi, 2018 programında meslek bilgisi statüsünde 7. yarıyılıda verilen 2 saatlik ve 2 kredilik Özel Eğitim ve Kaynaştırma dersi altında birleştirilmiştir. Ek olarak, Genel Biyoloji, Genel Fizik ve Genel Kimya derslerinin de 2018 programında 2. yarıyılıda verilen 3 saatlik ve 3 kredilik İlkokulda Temel Fen Bilimleri dersi altında birleştirildiği görülmektedir. Temel Matematik 1 ve 2 derslerinin adının İlkokulda Temel Matematik yapılması uygun bir değişiklik olmuştur çünkü ilkökulda öğrencilerinin gördüğü matematik dersi temel konuları kapsadığı görülmektedir. Benzer şekilde Genel Biyoloji, Genel Fizik ve Genel Kimya derslerinin birleştirilerek İlkokulda Temel Fen Bilimleri adıyla yeni bir ders olarak programa dahil edilmesi uygun bulunmuştur. Çünkü bu dersler genel olarak orta öğretimdeki derslerin tekrarı niteliğindedir. İlkokulda Temel Fen Bilimleri dersi ise sınıf öğretmenlerinin ihtiyaç duydukları temel bilgileri kazandırmaya yönelik hazırlanmıştır.

2018 yılı sınıf öğretmenliği lisans programından çıkarılan dersler

2006 ile 2018 sınıf öğretmenliği programları karşılaştırıldığında, 11 dersin 2018 sınıf öğretmenliği lisans programından çıkarıldığı belirlenmiştir (Tablo 9).

Tablo 9. 2018 Yılı Sınıf Öğretmenliği Lisans Programından Çıkarılan Dersler

ALAN	Yarıyıl	Dersin Adı	T	U	K
A	2.yy	Genel Coğrafya	2	0	2
A	4.yy	Güzel Yazı Teknikleri	1	2	2
A	3.yy	Beden Eğitimi ve Spor Kültürü	1	2	2
A	7.yy	Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyat	2	0	2
A	1.yy	Uygarlık Tarihi	2	0	2
A	3.yy	Müzik	1	2	2
A	6.yy	Erken Çocukluk Eğitimi	2	0	2
A	7.yy	Trafik ve İlk Yardım	2	0	2
GK	1.yy	Türkçe 1: Yazılı Anlatım	2	0	2
GK	2.yy	Türkçe II: Sözlü Anlatım	2	0	2
MB	6.yy	Okul Deneyimi	1	4	3

2006 sınıf öğretmenliği lisans programında bulunan 8 alan eğitimi, 2 genel kültür ve 1 meslek bilgisi dersi 2018 programında yer bulamamıştır. Bir başka ifadeyle, 2006 programında bulunan alan eğitimi derslerinden; Genel Coğrafya, Güzel Yazı Teknikleri, Beden Eğitimi ve Spor Kültürü, Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyat, Uygarlık Tarihi, Müzik, Erken Çocukluk Eğitimi, Trafik ve İlk Yardım dersleri, genel kültür derslerinden; Türkçe 1: Yazılı Anlatım ve Türkçe 2: Sözlü Anlatım dersleri ve meslek bilgisi derslerinden Okul Deneyimi dersi yeni 2018 programında çıkarılmıştır. Bu dersler içinden özellikle Okul Deneyimi dersi öğretmen yetiştirmede en çok başvurulan yöntemlerden biri olan gözlem yöntemden öğrencilerin mahrum kalacağı anlamına gelmektedir. Türkçe 1: Yazılı Anlatım ve Türkçe 2: Sözlü Anlatım dersleri bütün öğretmen adaylarında olması gereken temel sözlü ve yazılı iletişim becerilerini kapsadığı düşünüldüğünde bu değişikliğin öğretmen yetiştirmenin kalitesini düşüreceği söylenebilir. Müzik Öğretimi dersi için öğretmen adaylarına yönelik olarak programda yer alan Müzik dersinin kaldırılması Müzik Öğretimi dersini olumsuz etkileyecek bir değişiklik olarak görülmektedir. Yine öğretmen adaylarına yönelik bir ders olan Beden Eğitimi ve Spor Kültürü dersinin kaldırılması da sağlıklı yaşam için sporun öneminin iyice anlaşıldığı bir dönemde hem sağlıklı nesiller yetiştirme açısından hem de Oyun ve Fiziki Etkinlikler Öğretimi dersine hazırlık açısından olumsuz bir değişiklik olarak değerlendirilmektedir. Diğer derslerin programdan kaldırılması ise yerine bir değişiklik olarak görülmektedir.

2018 yılı sınıf öğretmenliği lisans programına yeni eklenen zorunlu ve seçmeli dersler

Kaldırılan 11 derse karşılık, 2018 Sınıf Öğretmenliği lisans programında toplam 51 yeni ders eklendiği görülmektedir. Bu derslerden 3 tanesi zorunlu (Tablo 10) iken 48 tanesi seçmeli (Tablo 11) olarak açılmıştır.

Tablo 10. 2018 Yılı Sınıf Öğretmenliği Lisans Programına Yeni Eklenen Zorunlu Dersler

Alan	Yarıyıl	YIL	Dersin Adı	T	U	K
AE	7.yy	2018	İlkokulda Yabancı Dil Öğretimi	3	0	3
AE	8.yy	2018	Karakter ve Değer Eğitimi	2	0	2
MB	5.yy	2018	Eğitimde Ahlâk ve Etik	2	0	2

Yeni eklenen iki alan eğitimi ve bir meslek bilgisi dersi görülmektedir. Meslek bilgisi dersi olan Eğitimde Ahlak ve Etik dersi 5. yarıyla eklenirken, alan eğitimi derslerinden İlkokulda Yabancı Dil Öğretimi dersi 7. yarıyla, Karakter ve Değer Eğitimi dersi 8. yarıyla eklenmiştir. Zorunlu ders olarak yenilenen programda yer verilen Eğitimde Ahlak ve Etik ile Karakter ve Değer Eğitimi derslerinin ilkokulda herhangi bir dersle doğrudan ilişkisi kurulamamaktadır. Bu derslerin konuları hali hazırda Hayat Bilgisi, Sosyal bilgiler ve Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi derslerinde yer almaktadır. Buna karşın ilkokulda Yabancı Dil Öğretimi dersi özellikle kırsal yörelerde yabancı dil branş öğretmeni olmadığına sınıf öğretmenlerinin yürüttükleri ders olması bakımında uygun bir değişiklik olarak görülmektedir.

Tablo 11. 2018 Yılı Sınıf Öğretmenliği Lisans Programına Yeni Eklenen Seçmeli Dersler

Alan	Dersin Adı	T	U	K
AES	Afetler ve Afet Yönetimi	2	0	2
AES	Sınıf İçi Öğrenmelerin Değerlendirilmesi	2	0	2
AES	Geleneksel Çocuk Oyunları	2	0	2
AES	Kapsayıcı Dil Öğretimi	2	0	2
AES	Sosyal Beceri Öğretimi	2	0	2
AES	Risk Altındaki Çocuklar ve Eğitimi	2	0	2
AES	Türk Kültüründe Çocuk ve Eğitim	2	0	2
AES	İlkokul Ders Kitapları İncelemesi	2	0	2
AES	İlkokul Programı	2	0	2
AES	Çocuk Psikolojisi	2	0	2
GKS	Bağımlılık ve Bağımlılıkla Mücadele	2	0	2
GKS	Kariyer Planlama ve Geliştirme	2	0	2
GKS	Ekonomi ve Girişimcilik	2	0	2
GKS	İnsan Hakları ve Demokrasi Eğitimi	2	0	2
GKS	Kültür ve Dil	2	0	2
GKS	Medya Okuryazarlığı	2	0	2
GKS	Mesleki İngilizce	2	0	2
GKS	Geleneksel Türk El Sanatları	2	0	2
GKS	Türk Halk Oyunları	2	0	2
GKS	Türk İşaret Dili	2	0	2
GKS	Türk Kültür Coğrafyası	2	0	2
GKS	Türk Musikisi	2	0	2
GKS	Türk Sanatı Tarihi	2	0	2
GKS	Beslenme ve Sağlık	2	0	2
GKS	Bilim Tarihi ve Felsefesi	2	0	2
GKS	Bilim ve Araştırma Etiği	2	0	2
MBS	Açık ve Uzaktan Öğrenme	2	0	2
MBS	Eğitim Hukuku	2	0	2
MBS	Karşılaştırmalı Eğitim	2	0	2
MBS	Mikro Öğretim	2	0	2
MBS	Müze Eğitimi	2	0	2
MBS	Sürdürülebilir Kalkınma ve Eğitim	2	0	2
MBS	Yetişkin Eğitimi ve Hayat Boyu Öğrenme	2	0	2
MBS	Eğitim Antropolojisi	2	0	2
MBS	Eğitimde Program Dışı Etkinlikler	2	0	2
MBS	Eğitimde Program Geliştirme	2	0	2
MBS	Eğitimde Proje Hazırlama	2	0	2
MBS	Eğitim Tarihi	2	0	2
MBS	Eğitimde Drama	2	0	2

MBS	Okul Dışı Öğrenme Ortamları	2	0	2
MBS	Öğretimi Bireyselleştirme ve Uyarlama	2	0	2
MBS	Hastanede Yatan Çocukların Eğitimi	2	0	2
MBS	Kapsayıcı Eğitim	2	0	2
MBS	Dikkat Eksikliği ve Hiperaktivite Bozukluğu	2	0	2
MBS	Öğrenme Güçlüğü	2	0	2

Seçmeli olarak açılan 48 dersin 20 (%41,6) tanesi meslek bilgisi seçmeli, 17 (%35,4) tanesi genel kültür seçmeli ve 11 (%22,9) tanesi de alan eğitimi seçmeli ders havuzunda bulunmaktadır. Seçmeli derslerin dağılımı incelendiğinde, yeni programda meslek bilgisi ve genel kültür derslerine daha fazla ağırlık verildiği görülmektedir. Bu dağılım seçmeli derslerde alan eğitiminin lehine olması gerekirken tam tersi bir düzenlemeye gidildiğini göstermektedir.

TARTIŞMA ve SONUÇ

Türkiye’de 2007 yılından beri uygulanmakta olan 2006 sınıf öğretmenliği lisans programında 2018 yılında değişikliğe gidilmiştir. Bu değişiklik hem ders adlarında hem ders içeriklerinde hem de ders saatlerinde yapıldığından köklü bir değişiklik olarak kabul edilebilir. Bu araştırmada 2018 programında 2006 programına göre nasıl değişiklikler olduğunun ortaya konulması amaçlanmıştır.

Değişen dersler: 2006 ile 2018 sınıf öğretmenliği programları karşılaştırıldığında şu değişiklikler tespit edilmiştir: 10 dersin değişmediği tespit edilmiştir. Bu dersler; Türk Tarihi ve Kültürü, Hayat Bilgisi Öğretimi, Sosyal Bilgiler Öğretimi, Matematik Öğretimi 1 ve 2, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi 1 ve 2, Sınıf Yönetimi ve Öğretmenlik Uygulaması 1 ve 2 dersleridir.

Kredisinde değişiklik yapılan 3 ders olduğu tespit edilmiştir. Bu dersler: Eğitim Psikolojisi, Yabancı Dil 1 ve 2. Bu derslerin kredisi 3 iken 2’ye düşürülmüştür.

5 dersin yarıyılında değişiklik yapıldığı tespit edilmiştir. Bu değişikliklerle; Çevre Eğitimi, Türkçe Öğretimi, İlkokuma ve Yazma Öğretimi, Topluma Hizmet Uygulamaları ve Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi derslerinin yarıyılları daha öne alınmıştır.

5 dersin hem yarıyılında hem de saatinde değişiklik yapıldığı tespit edilmiştir. Bu derslerden; Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretimi, Müzik Öğretimi, Türkiye Coğrafyası ve Jeopolitiği ve Öğretim ilke ve Yöntemleri derslerinin yarıyılları daha aşağıya çekilirken, sadece Görsel Sanatlar Öğretimi dersi daha sonraki yarıyıla alınmıştır.

2 dersin sadece statüsünde değişiklik yapıldığı tespit edilmiştir. Çocuk Edebiyatı dersi zorunlu ders kapsamında çıkartılarak seçmeli ders olarak programa dahil edilirken Türk Eğitim Tarihi dersi genel kültür dersleri arasından çıkartılıp meslek bilgisi derslerinden biri haline getirilmiştir.

5 dersin adı, yarıyılı ve ders saatinde değişiklik yapıldığı tespit edilmiştir. Bu derslerin hem isimleri hem de kredilerinde değişiklik olmuştur. Bunlar içinde en büyük değişiklik Drama dersinde görülmektedir. Bu dersin adı ilkokulda Drama olarak değiştirilmiş ve 4 saat 3 kredilik bir ders iken 2 saatlik ve 2 kredilik bir ders haline gelmiştir. Ders saatinde yer alan 2 saat uygulama ise tamamen kaldırılmıştır. Beden Eğitimi ve Oyun Öğretimi dersi 1 saat

teorik 2 saat uygulama 2 kredi olarak programda yer alırken bu dersin adı Oyun ve Fiziki Etkinlikler Öğretimi olarak değiştirilmiş ve ders kredisi 3'e yükseltılarak bütün alan dersleri içindeki diğer öğretim dersleri ile eşitlenmiştir ancak dersin uygulama saati tamamen kaldırılmıştır. Okulda Rehberlik, Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme ile Eğitime Giriş derslerinin adına eklemeler yapılmış ve bu derslerin kredileri 3'ten 2'ye düşürülmüştür.

9 dersin adı, içeriği, statüsü veya saatinde değişiklik yapıldığı tespit edilmiştir. Bu derslerden Türk Dili 1 ve Türk Dili 2 derslerinin hem adları hem içerikleri hem de ders saatleri değişerek 2 kredilik bu dersler 3'er kredi olarak değişmiştir. İnsan İlişkileri ve İletişim, Öğretim Teknolojileri ile Sanat ve Estetik dersinin hem adları değişmiş hem de ders kredileri 3'ten 2 ye düşürülmüştür. Birleştirilmiş sınıflarda öğretimin nasıl yapılacağına ilişkin bir ders olan İlkokullarda Alternatif Eğitim Uygulamaları dersi ise hem içeriği hem de ders adı değişmiştir. Sanat ve Estetik alan eğitimi dersi iken genel kültür alanında seçmeli derse dönüştürülmüş ve 2 saatlik uygulaması kaldırılmış, içeriği genişletilmiş ve 2 kredilik teorik bir ders haline getirilmiştir. Eğitim Felsefesi, Eğitim Sosyolojisi ve Eğitimde Araştırma Yöntemleri derslerinin de içerikleri ve adları değişmiştir.

11 dersin 2018 sınıf öğretmenliği lisans programından çıkarıldığı tespit edilmiştir. Çıkarılan dersler şunlardır: Genel Coğrafya, Güzel Yazı Teknikleri, Beden Eğitimi ve Spor Kültürü, Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı, Uygarlık Tarihi, Müzik, Erken Çocukluk Eğitimi, Trafik ve İlk Yardım, Türkçe 1: Yazılı Anlatım, Türkçe 2: Sözlü Anlatım ve Okul Deneyimi.

51 dersin 2018 sınıf öğretmenliği lisans programına eklendiği tespit edilmiştir. Bu derslerden 3'ü zorunlu buna karşın 48 tanesi seçmeli ders kapsamında programda yer almaktadır. İlkokulda Yabancı Dil Öğretimi dersi 3 kredilik alan eğitimi dersi, Ahlak ve Etik ve Karakter dersi 2 kredilik alan eğitimi dersi ve Değer Eğitimi dersi ise 2 kredilik meslek bilgisi dersi olarak programa girmiştir. Seçmeli 48 dersin 20'si meslek bilgisi seçmeli, 17'si genel kültür seçmeli ve 11'i de alan eğitimi seçmeli dersi olarak belirlenmiştir. YÖK'den izin alınarak seçmeli havuzuna dersler eklenebileceği de belirtilmiştir.

Programın yapısı: Sınıf Öğretmenliği Lisans Programı, YÖK tarafından 2018 yılından itibaren kademeli olarak uygulamaya konulmuştur. Programın hazırlanmasında Yükseköğretim yeterlilikler çerçevesi, öğretmen yetiştirme alan yeterlilikleri temel alınmıştır. Programda ilk 6 yarıyılıda 8 ders, 7 ve 8. yarıyılıda 6 olmak üzere toplam 60 ders yer almaktadır. Derslerin toplam ulusal kredisi 142 ve AKTS kredisi 240 olarak düzenlenmiştir. 2006 yılında değiştirilen Sınıf Öğretmenliği Lisans Programı'nda toplam 65 ders ve derslerin toplam kredisi 156 olarak belirlenmişti, AKTS kredisi ise 244 olarak belirlenmişti. Dolayısıyla derslerin kredilerinde bir azalma olmuştur.

Programı oluşturan dersler *meslek bilgisi*, *genel kültür* ve *alan eğitimi* olarak sınıflandırılmıştır. 2006 Programı'na göre sınıflandırmanın ise öğretmenlik meslek bilgisi, genel kültür, alan ve alan eğitimi olarak sınıflandırıldığı anlaşılmaktadır. Yeni Program'da da her yarıyılıda her bir gruba ait zorunlu ve seçmeli derslere yer verilmektedir. Meslek bilgisi dersleri %35, genel kültür dersleri %19 ve alan eğitimi dersleri %46 oranında kendine yer bulmaktadır. 2006 Programı'nda bu oran meslek bilgisi derslerinde %25, genel kültür derslerinde %22, alan ve alan eğitimi derslerinde %53 şeklindedir. Bu oranlar, yeni programda meslek bilgisi derslerinin oranının arttığı, genel kültür ve özellikle de alan eğitimi derslerinin oranında bir azalmanın olduğunu göstermektedir.

Derslerin yıl ve yarıyillara dağılımı: 2018 sınıf öğretmenliği programında yer alan üç ders grubundan *meslek bilgisi* ve *alan eğitimi* dersleri her yarıyılıda yer alacak şekilde dağıtılmış, güz ve bahar yarıyıllarında eşit sayı ve kredide ders bulunmasına özen gösterilmiştir. 2. sınıftan (3 ve 4. yarıyıllar) itibaren alan eğitimi ve meslek bilgisi grubundaki derslere ağırlık verildiği görülmektedir. 7. yarıyıldan itibaren ders sayıları 6 derse düşmektedir. 2006 Programı'nda ise 1 ve 7. yarıyılıda 8'er, 5, 6 ve 8. yarıyıllarda 7'şer, 2 ve 3. yarıyıllarda 9'ar ve 4. yarıyılıda 10 ders ve alan eğitimi dersleri ağırlıklı olduğu görülmektedir.

Genel kültür dersleri açısından bakılacak olursa 1 ve 2. yarıyılıda fazla sayıda olan bu gruptaki dersler 3. yarıyılla birlikte diğer gruplardaki derslere nazaran ağırlığını kaybetmektedir. Son iki yarıyılıda ise bu gruptaki derslerle karşılaşılmamaktadır. Bu yarıyıllardaki derslerin tamamı meslek bilgisi ve alan eğitimi grubuna aittir.

2006 Programı'nda sadece 8. yarıyıl 1 alan eğitimi ve 1 meslek bilgisi seçmeli dersi varken, 2018 programında, sadece 1. sınıfta herhangi bir seçmeli dersle karşılaşılmazken sonraki sınıflarda her yarıyılıda seçmeli derslere yer verildiği görülmektedir. Programda, 3, 4, 5 ve 6. yarıyılıda üç ders grubundan birer seçmeli ders ve 7 ve 8. yarıyılıda ise sadece meslek bilgisi ve alan eğitimi grubundan birer seçmeli derse yer verilmiştir. 2007 programında sadece iki seçmeli ders varken, 2018 programında meslek bilgisi ve alan eğitimi grubunda 6'şar, genel kültür grubundan ise 4, toplamda 16 seçmeli ders vardır. Öncekinden farklı olarak bu dersler oluşturulan bir havuzda ve Program'da belirtilen adlarıyla açılmaktadır.

Programın Güçlü Yönleri: Öğretmen yetiştiren fakültelerde programda teorik ve kuramsal bilgiye yer veren dersler olmalıdır (Türkoğlu, 2005). Program çalışmasında öğretmen yetiştirme alan yeterliliklerinin göz önüne alınmış olması ve bu çerçevede alan eğitiminin yanı sıra genel kültür ve meslek bilgisi derslerinin programda yer alması olumludur.

Genel Fizik, Genel Kimya ve Genel Biyoloji dersleri kaldırılarak yerine bir yarıyıllık İlkokulda Temel Fen Bilimleri dersi gelmiştir. Bu dersin Fen Bilgisi ders konularının yer alması olumlu bir değişikliktir. Yurdakal (2018) da zaten ilkokul ders müfredatlarında yer almayan derslerin sınıf öğretmenlerinin lisans programından kaldırılmasının olumlu bir gelişme olduğunu bildirmiş ve İlkokulda Temel Fen Bilimleri dersinin daha yararlı olacağını belirtmiştir. Taş, Akar ve Kiroğlu (2017) tarafından yürütülen araştırmada da öğretmen adayları içeriklerinin lise düzeyinde olması nedeniyle; matematik, kimya, biyoloji gibi derslerin programdan çıkarılmasını ya da öğretim dersleri ile birleştirilmesi gerektiğini istedikleri sonucuna ulaşılmıştır. Şahin ve Kartal (2013) da araştırmalarında bu derslerin öğretmen adayları tarafından etkililiğinin düşük bulunduğu sonucuna ulaşmışlardır.

YÖK'ün program içeriğini oluştururken mezunların istihdam edileceği paydaşların da ihtiyaçlarını göz önüne alması gerekir (Ünal, 1995). Yani öğretmen yetiştirmede program içeriği çalışmalarının MEB ile ortaklaşa yürütülmesi gerekir. Bu programda bazı ders içeriklerinin ilkokul programına uyumlu hale getirildiği, yani iş birliği yapıldığını göstermektedir.

2006 programında bulunan Temel Matematik, Felsefe, Sosyoloji gibi bazı derslerin eğitimle ilişkilendirilerek 2018 programında Eğitim Felsefesi, Eğitim Sosyolojisi, Eğitimde Araştırma Yöntemleri, Müzik Öğretimi gibi derslere dönüştürülerek öğretmen adaylarının meslek bilgisi ve alan bilgisini birleştirmelerine olanak tanıyacak şekilde düzenlenmesi, ayrıca bilişim yeterliliklerini geliştirmeye ve çağın gerektirdiği becerileri kazandırmaya yönelik derslerin yer alması (Bilişim Teknolojisi, Öğretim Teknolojisi gb.) programın güçlü yönleri olarak öne çıkmaktadır. YÖK, 2020 yılında aldığı bir kararla öğretmenlik programlarındaki derslerin ve bunların kredilerinin belirlenmesinde yetkisini fakülterle devretmiştir. Bu karar eğitim alanında bugüne kadar fakülterle verilen en geniş yetki olmuştur. Bu yetkiyi kullanarak bölümler derslerinde gerekli gördükleri derslerde değişiklik yapabileceklerdir. Bu karar da eksik ve hataların giderilmesi açısından olumlu bir gelişme olarak kabul edilebilir.

Programın Zayıf Yönleri: Bir öğretim programının önce paydaşların görüşleri alınarak geliştirilmesi ve daha sonra ön uygulamanın yapılması gerekmektedir (Demirel, 2019). 2006 yılında yapılan değişiklikte programın neden ve nasıl değiştirildiğine ilişkin açıklamalar programın girişinde yer almaktadır (YÖK, 2007). Fakat yenilenen program (YÖK, 2018, s.13) incelendiğinde, ilgili lisans programından seçilmiş mezunlar, veliler, okul müdürleri, öğretmenler ve öğretim elemanlarıyla görüşmeler ve paydaşlar ile bilgi alışverişi kapsamında yapılan bilimsel faaliyetlere yer verildiği görülmektedir. Ancak, bu çalışmada tespit edilen eksikliklerin çok olmasının başlıca nedeni paydaşların görüşünün yeterince alınmaması ve ön uygulama yapılmadan uygulamaya konmuş olması olabilir (Kırmızı ve Yurdakal, 2020).

İlkokulda okuma yazma öğretimi çok önemlidir. Çünkü okuma yazma öğretiminde yeterli düzeyde olmayan bir öğretmen öğrencilere okuma yazma öğretmesi beklenemez. Karadağ ve Akkaya'ya (2013, s. 55) göre 2006 programında: "İlk okuma ve yazma öğretimi ders saatleri, öğretmen adaylarının mesleki deneyim kazanmaları için yetersizdir. Bu ders bir yarıyıl kuramsal bir yarıyıl ise uygulamalı olmak üzere iki yarıyıllık bir ders biçiminde yapılandırılabilir" ancak bu dersin saatinde 2018 programında bir değişikliğe gidilmediği görülmektedir. Bununla birlikte bu ders bir yıl daha erkene alınmıştır. Yani öğrenciler birinci sınıf bitirdiklerinde bu dersle karşılaşmaktadırlar. Öğretime yönelik hiçbir alan ve meslek bilgisi becerisi dersi almayan öğrencilerin ilkokulun temelini oluşturan İlk okuma ve yazma öğretimi dersini almaları ise öğretmenlik yaşamlarında okuma yazma öğretiminde zorlanabilecekleri anlamına gelmektedir. Benzer durum Türkçe öğretimi dersi için de geçerlidir. Türkçe öğretimi dersinin hem kredisi yetersizdir hem de 1 yıl erkene alınarak öğretmen adayları açısından zorlayıcı hale gelmiştir. Türkçe öğretimi dersi ilkokulda en çok görülen ders olmasına rağmen sınıf öğretmenliği programında sadece 3 kredilik bir teorik ders olarak yer almaktadır. Oysaki bu dersin içeriği geniş kapsamlıdır. İki dönemlik bir ders olması gerekirken 2019 programında 3 kredi olarak yer verilmiştir.

2018 programında Öğretmenlik Uygulaması (1 ve 2) dersi dışındaki kalan derslerinin tamamı bir yarıyıl olarak düzenlenmiştir ancak Matematik Öğretimi (1 ve 2) dersi sadece iki yarıyıl olarak programda yer verilmiştir. Bütün derslerin önem derecesinin eşit olduğu göz önünde bulundurulduğunda Matematik Öğretimi dersine iki yarıyıl verilmesinin nedeni anlaşılammıştır. Programda dağılımda görülen bu durumla ilgili YÖK tarafından da herhangi bir açıklama da yapılmamıştır.

2006 Programında 2 kredili bir zorunlu ders olarak karşımıza çıkan Çocuk Edebiyatı dersi, 2018 programında zorunlu dersler kapsamında çıkartılarak seçmeli ders statüsüne geçirilmiştir. İlkokul öğrencileri açısından çok önemli bir konu olan çocuk edebiyatı ile ilgili bir dersin neden zorunlu ders olmaktan çıkartıldığı anlamlandırılmamıştır. Çünkü bu ders seçmeli olduğunda mezunların bir kısmı çocuk edebiyatına yönelik hiçbir eğitim almadan öğretmen olacaklar ve öğrencilere kitap tavsiyelerinde bulunacaklar.

2018 lisans programları içinde alan eğitimi oranı en düşük olan sınıf öğretmenliği programıdır (YÖK, 2018). Öte yandan sınıf öğretmenliği programı, genel kültür ve meslek bilgisi ders oranı en yüksek olan program olarak karşımıza çıkmaktadır. Şahin ve Kartal (2013) tarafından yapılan araştırmada 2006 sınıf öğretmenliği programında da bu durum sorun olarak görülmektedir. Öğretmenlik meslek bilgisi dersleri ile ilgili tartışmalar 2006 programında da yapılmıştır (Yüksel, 2011).

Türkçe 1: Yazılı Anlatım ile Türkçe 2: Sözlü Anlatım derslerinin kaldırılması öğretmenlerin ihtiyacı olan bir dersin programdan çıkartılması anlamına gelmektedir. Çünkü bütün öğretmenlerin hem yazılı hem de sözlü anlatım becerilerinin yeterli düzeyde olması gerekmektedir. Yurdakal (2018) da “Türkçe 1: Yazılı Anlatım ve Türkçe 2: Sözlü Anlatım gibi bütün öğretmenlerin gereksinim duydukları iki dersin programdan kaldırılması ve yerine yeni ders koyulmaması düşündürücü bir durum” olarak değerlendirmiştir.

Sınıf yönetimi, öğretmenin eğitim faaliyetlerinin hedeflerine ulaşması için planlama, örgütleme, uygulama ve değerlendirme işlevlerini öğretim ilke, kuram ve yöntemlerini gözetererek derslerde uyguladığı bütün etkinlikleri kapsar (Ağaoğlu, 2002). Öğretmenlik açısından bu kadar önemli olan bir dersin alan derslerinden önce verilmesi gerekirken 2. sınıftan 3. sınıfa alınarak, alan derslerinden sonra verilmesi programın en bariz hatalarından biri olarak görülmektedir.

Öğretmen adaylarının, öğrencileri fakültenin ilk yıllarında tanımlarında birçok açıdan yarar vardır. Bu ise okul deneyiminin ilk yıllarda olması ile mümkün olacaktır. Özellikle mesleği yakından tanımak için büyük bir fırsat yaratacaktır (Ryan, 2003; Youngman, 1996) ancak yeni programda 3. sınıfta yer alan Okul Deneyimi dersi kaldırılmıştır. Yerine hiçbir dersin de koyulmaması ise öğretmen adayları açısından staja hazırlanmadan girilmesi anlamına gelecektir. Ayrıca ilkokulda gerçek sınıf ortamını öğrencilerin tanınması ve öğretmeni gözlemesi öğretmen adayını birçok yönden olumlu etkileyecektir.

Teknolojinin gelişmesiyle birlikte küreselleşen dünyada toplumların ekonomik, siyasi ve sosyal gelişiminin anahtarı, bireylerin uluslararası düzeyde iletişim kurabilecekleri bir yabancı dil öğrenmekten geçmektedir. Bundan dolayı, MEB İlköğretim yabancı dil programı, öğrencilerin yabancı dilde iletişim kurabilecek yeterlilikte olmalarına yardımcı olacak şekilde hazırlanmıştır (MEB, 2018). Yabancı dil eğitimi ilkokul 2. sınıfta başlamaktadır ve yabancı dil öğretmenleri yabancı dil eğitimi vermektedir. Ancak, bazen kırsal bölgelerdeki okullarda yabancı dil öğretmenleri bulunmamaktadır. Bu gibi durumlarda sınıf öğretmenlerinin yabancı dil derslerini yürütmesi beklenmektedir. Bu öğretmenler hedef dilde yeterince yetkin değilse, ders süresi içinde yanlış öğretim

yapabilirler veya yabancı dil dersini ikinci plana atarak öğrencilerin zayıf oldukları diğer derslere yönelebilmektedirler (Ünal, Taşkaya ve Özdemir, 2016). YÖK, bu sorunu ortadan kaldırmak için 2018 programına “ilkokulda yabancı dil öğretimi” dersini ekledi. Böylece ilkokul öğretmenleri ilkokul düzeyinde yabancı dil öğretmek üzere yetiştirileceklerdir. İlkokul öğretmenlerine de ilkokulda yabancı dil derslerini yürütebilmeleri için yabancı dil öğretilmelidir. Ancak üniversitede sadece 1. sınıfta temel düzeyde yabancı dil eğitimi almaktadırlar. 2006 öğretim programında 3 ders saati olan yabancı dil I ve II derslerinin ders saatlerinin 2018 öğretim programında 2 ders saatine düştüğü görülmektedir. İlkokulda yabancı dil eğitimi dersi için gerekli olan yabancı dil bilgisinin verildiği bu dersin ders saatlerinin azaltılması yerine arttırılması gerekmektedir.

Eğitimde öğrencide geliştirilmek istenen üç temel alanda çok önemlidir. Bu alanlar bilişsel (Bloom, 1956), duyuşsal (Krathwohl, Bloom & Masia, 1964) ve psikomotor (Harrow, 1972) alan olarak belirlenmiştir. Bu üç alanında eşit derecede öğretim programında yer alması gerekir. Sınıf öğretmenliği programı incelendiğinde duyuşsal ve psikomotor alanların ihmal edildiği söylenebilir. Çünkü derslerin büyük çoğunluğu bilişsel alana ait derslerden oluşmaktadır. Birçok dersin uygulama saati kaldırılarak teorik hale getirilmeleri hatalı bir uygulama olarak değerlendirilebilir. Staj dersleri dışında sadece 2 derste toplam 4 saatlik uygulamanın olması bu programda görülen en önemli eksiklik olarak göze çarpmaktadır.

ÖNERİLER

Bu araştırmadan ulaşılan sonuçlar ve alan yazında bulunan araştırma sonuçlar göz önünde bulundurularak aşağıda yer alan öneriler geliştirilmiştir.

- Psikomotor ve duyuşsal alanlardaki derslere daha çok yer verilmelidir.
- Uygulama yapılan derslerin uygulama saatleri programda tam olarak belirtilmelidir.
- İlk okuma Yazma Öğretimi ve Türkçe Öğretimi dersleri tekrar eski sınıf düzeylerine, iki yarıyıl sonraya alınmalıdır.
- Türkçe 1: Yazılı Anlatım ve Türkçe 2: Sözlü Anlatım derslerinin Yazılı Anlatım ve Sözlü Anlatım ismiyle 2’şer kredilik dersler olarak tekrar programa eklenmelidir.
- Matematik öğretimi, diğer öğretim dersleri gibi dersi bir yarıyıl olmalıdır.
- Çocuk Edebiyatı dersi tekrar zorunlu dersler arasına alınmalıdır.
- Alan eğitimi derslerinin program içinde sayı ve kredileri arttırılmalıdır.
- Sınıf öğretmenliği lisans programı ile ilkokul (1-4. sınıf) derslerinin örtüşme durumunu karşılaştıran araştırmalar yapılmalıdır.
- Yabancı Dil derslerinin kredisi 3 saat olmalıdır.
- 2018 sınıf öğretmenliği lisans programının bu bölümde görev yapmakta olan bütün akademisyenlerin görüşleri doğrultusunda revize edilmelidir.
- Programın yürürlüğe girmeden önce bir Pilot uygulamanın yapılması
- Atatürk İlkeleri 1. Döneme ve tek dönemlik ders, Türk eğitim tarihi 2. Döneme alınmalı
- Türk dili 2 dersin içeriği YL düzeyinde olduğu için kaldırılmalıdır.

Etik Metni

“Bu makalede dergi yazım kurallarına, yayın ilkelerine, araştırma ve yayın etiği kurallarına, dergi etik kurallarına uyulmuştur. Makale ile ilgili doğabilecek her türlü ihlallerde sorumluluk yazar(lar)a aittir.”

Yazar(lar)ın Katkı Oranı Beyanı: Bu araştırmada birinci yazar % 50 ikinci yazar %50 oranında katkıda bulunmuştur. Bu araştırmada çıkar çatışması teşkil edebilecek herhangi bir durumun bulunmadığı yazarlar tarafından beyan edilmektedir.

KAYNAKÇA

- Adler, S. A. (1991). The education of social studies teachers. In J. P. Shaver (Ed.), *Handbook of Research on Social Studies Teaching and Learning* (pp. 210–221). Macmillan Publishing Company.
- Ağaoğlu, E. (2002). Sınıf yönetimiyle ilgili genel olgular. In Z. Kaya (Ed.), *Sınıf Yönetimi* (pp. 1–18). Pegem A Yayıncılık.
- Akdemir, A. S. (2013). Türkiye’de öğretmen yetiştirme programlarının tarihçesi ve sorunları. *Turkish Studies*, 8(12), 15–28. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.5706>
- Ataünal, A. (2000). *Öğretmenlik mesleğine giriş veya nasıl bir insan*. 20 Mayıs Eğitim Kültür ve Sosyal Dayanışma Vakfı Yayınları.
- Ateş, H. & Burgaz, B. (2014). Türkiye, ABD ve Finlandiya öğretmen yetiştirme sistemlerine ilişkin öğretmen adaylarının görüşleri ve Türkiye’deki sistemin geliştirilmesine ilişkin öneriler. *Kastamonu Üniversitesi Kastamonu Eğitim Dergisi*, 23(4), 1710–1722. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/209784>
- Başaran, İ. E. (1994). *Eğitime giriş*. Kadioğlu Matbaası.
- Bloom, B. S., Engelhart, M. D., Furst, E. J., Hill, W. H. & Krathwohl, D. R. (Eds.). (1956). *Taxonomy of educational objectives: The classification of educational goals. Handbook 1: Cognitive domain*. David McKay.
- Çoban, A. (2011). Sınıf öğretmenliği lisans programının değerlendirilmesi. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(1), 28–45. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/zgefd/issue/47949/606672>
- Demirel, Ö. (2015). *Kuramdan uygulamaya eğitimde program geliştirme* (22nd ed.). Pegem Akademi.
- Demirel, Ö. (2019). *Curriculum design and evaluation in ELT* (3rd ed.). Pegem Akademi.
- Doğanay, A., Taş, M. A., Yeşilpınar, M., Yolcu, E., Türkkın, B. T., Sarı, M., Karakuş, M., Aybek, B., Sadık, F. & Akbulut, T. (2015). Hizmet öncesi öğretmen eğitiminde model arayışı. *Uluslararası Eğitim Programları ve Öğretim Çalışmaları Dergisi*, 5(9), 1–21. <https://app.trdizin.gov.tr/publication/paper/detail/TWpFd01UUTFOUT09>
- Ekiz, D. (2009). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. (2nd ed.). Anı Yayıncılık.
- Erdem, A. R. (1998). *21 yüzyıla girerken nasıl bir insan modeli yetiştirelim*. Anı Yayıncılık.
- Eret, E. (2013). *An assessment of pre-service teacher education in terms of preparing teacher candidates for teaching* (PhD-Doctoral Program). Middle East Technical University. <https://open.metu.edu.tr/handle/11511/22664>
-

- Fidan, N. & Erden, M. (1994). *Eğitime giriş* (5th ed.). Meteksan Matbaacılık.
- Harrow, A. J. (1972). *A taxonomy of the psychomotor domain: A guide for developing behavioral objectives*. David McKay.
- Karadağ, R. & Akkaya, A. (2013). İlk okuma yazma öğretimi dersinde mikro öğretim uygulamalarına ilişkin öğretmen adaylarının görüşleri. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(2), 39–59. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/kefad/issue/59471/854598>
- Karasar, N. (2004). *Bilimsel araştırma yöntemi* (13th ed.). Nobel Yayın Dağıtım.
- Kırmızı, F. S. & Yurdakal, İ. H. (2019). Sınıf öğretmenlerinin 2018 Türkçe dersi öğretim programına ilişkin görüşleri. *Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi*, 5(1), 64–76. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/705677>
- Kırmızı, F. S. & Yurdakal, İ., H. (2020). Yenilenen (2018) sınıf öğretmenliği öğretmen yetiştirme lisans programına ilişkin öğretim elemanlarının görüşleri. *Turkish Studies - Education*, 15(5), 3715-3745. <https://dx.doi.org/10.47423/TurkishStudies.45127>
- Krathwohl, D. R., Bloom, B. S. & Masia, B. B. (1964). *Taxonomy of educational objectives: The classification of educational goals. Handbook II: The affective domain*. David McKay.
- Küçükahmet, L. (2007). 2006–2007 öğretim yılında uygulanmaya başlayan öğretmen yetiştirme lisans programlarının değerlendirilmesi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5(2), 203–219. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/tebd/issue/26116/275135>
- Lunenburg, F. C. & Ornstein, A. C. (2000). *Educational administration: Concepts and practices*. Wadsworth.
- M.E.B. (2018). *İngilizce dersi öğretim programı*. <https://mufredat.meb.gov.tr/Dosyalar/2018İngilizceÖğretimProgramı.pdf>
- Miles, M. B. & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook* (2nd ed.). Sage Publications.
- Oliva, P. F. (2009). *Developing the curriculum* (7th ed.). Pearson.
- Özmen, Z. K. (2019). 2018 sınıf öğretmenliği lisans programının değerlendirilmesi. *Anadolu Journal of Educational Sciences International*, 9(2), 521–548. <https://doi.org/10.18039/ajesi.577387>
- Ryan, M. (2003). *Ask the teacher: A practitioner's guide to teaching and learning in the diverse classroom*. Allyn and Bacon.
- Süral, S. (2015). Sınıf öğretmenliği öğretmen adaylarının öğretmen yetiştirme programındaki derslerin gerekliliği ve işe vuruşluk düzeyleri hakkındaki görüşleri. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(1), 34–43. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/trkefd/issue/21481/230214>
- Şahin, Ç. & Kartal, O. (2013). Sınıf öğretmenliği öğretmen adaylarının öğretmen yetiştirme programındaki derslerin gerekliliği ve işe vuruşluk düzeyleri hakkındaki görüşleri. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(1), 164–179. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/usaksosbil/issue/21644/232681>
- Türkoğlu, A. (2005). *109 soruda öğretmenlik meslek bilgisine giriş*. Kare Yayınları.
- Uçan, A. (2001). Türkiye’de öğretmenlik mesleğine genel bakış. *Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimde Kalite Paneli* (pp. 53–102). MEB Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürlüğü.
-

- Ünal, K., Taşkaya, S.M. & Özdemir, S.M. (2016). Birleştirilmiş Sınıf Öğretmenlerinin Yabancı Dil Öğretiminde Kullandıkları Yöntemlerin İncelenmesi. *Turkish Journal of Primary Education*, 1, 26-41. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/389290>
- Ünal, L. I. (1991, March). Nitelik geliştirmenin ekonomik boyutları. "Eğitimde Nitelik Geliştirme" Eğitimde Arayışlar 1. Sempozyumu, 131–134.
- Ünal, L. I. (1995). Yükseköğretimde finansman sorununun nitelik ve istihdam sorunlarıyla etkileşimi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 1(3), 475–494. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/kuey/issue/10392/127164>
- White, R. V. (1988). *The ELT curriculum: Design, innovation, and management*. Basil Blackwell Inc.
- Y.Ö.K. (2007). *Eğitim fakültesi Öğretmen yetiştirme lisans programları*. Yükseköğretim Kurulu.
- Y.Ö.K. (2018). *Yeni Öğretmen yetiştirme lisans programları*. Yüksek Öğretim Kurumu.
- Y.Ö.K. (2021). *Sınıf Öğretmenliği programı bulunan tüm üniversiteler*. <https://yokatlas.yok.gov.tr/lisans-bolum.php?b=10183>
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (9th ed.). Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, İ. (2001). Kaliteli öğretmen yetiştirme ve hizmet içi eğitimin yeri. *Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimde Kalite Paneli* (pp. 103–118). MEB Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürlüğü.
- Youngman, M. B. (1996). *The nature of the new teacher's job. Classroom teaching skills* (E. C. Wragg, Ed.; 6th ed.). Routledge.
- Yurdakal, İ. H. (2018). Examination of the changed program of undergraduate primary school teaching. *Ulakbilge Dergisi*, 6(29). <https://doi.org/10.7816/ulakbilge-06-29-10>
- Yüksel, S. (2011). *Türk Üniversitelerinde eğitim fakülteleri ve öğretmen yetiştirme* (2nd ed.). Pegem Akademi.